

LA GESTIÓ DE LA IMMIGRACIÓ AL BAIX LLOBREGAT

Unitat de Promoció i Desenvolupament del Baix Llobregat 2009
*Programa del Servei d'Ocupació de Catalunya,
cofinançat per la Generalitat de Catalunya i pel Fons Social Europeu*



UNITATS DE PROMOCIÓ I
DESVOLUPAMENT

SOC

Servei d'Ocupació
de Catalunya



Unió Europea
Fons social europeu
L'FSE inverteix en el teu futur

Índex

1. Introducció.....	6
2. Marc sociodemogràfic.....	8
2.1. Dinàmica i estructura de la població. Baix Llobregat.....	8
2.2. Població resident i nacionalitat. Baix Llobregat.....	11
2.3. Població resident i lloc de naixement. Baix Llobregat.....	13
2.4. Localització de la població estrangera resident. Baix Llobregat.....	14
3. Marc competencial.....	17
3.1. La legislació de l'Estat Espanyol.....	19
3.2. Àmbit català.....	21
3.3. Competències dels ens locals.....	24
4. Marc d'acció estratègica.....	25
4.1. Marc Estatal.....	25
4.2. Marc de Catalunya.....	27
4.3. Marc de la Província de Barcelona.....	29
5. Organització interna del servei d'immigració dels municipis del Baix Llobregat.....	31
5.1. Disseny institucional.....	31
5.2. Recursos Humans.....	33
5.3. Formació del personal.....	35
5.4. Finançament.....	36
6. Gestió i Planificació de les polítiques d'immigració.....	40
6.1. Plans Locals.....	40
6.2. Avaluació dels serveis.....	43
6.3. Detecció de necessitats.....	44
7. Coordinació, transversalitat i participació.....	46
7.1. Coordinació, transversalitat i participació.....	46
7.2. Coordinació a nivell supramunicipal.....	48
8. Actuacions.....	50
8.1. Polítiques d'acollida.....	50
8.1.1 Municipis de més de 50.000 habitants.....	50
8.1.2 Municipis d'entre 20.000 i 50.000 habitants.....	51
8.1.3. Municipis de 20.000 i menys habitants.....	51

8.1.4. Possibles millores en les accions de recepció i acollida municipal.....	52
8.2. Polítiques de promoció de la igualtat	54
8.3. Polítiques de promoció de la convivència.....	56
8.4. Accions assignades per llei.....	58
9. El paper del Consell Comarcal.....	60
9.1 Formació	63
9.2 La Xarxa d'intercanvi d'experiències.....	64
9.3. Observatori comarcal.....	65
10. Conclusions.....	68
11. Glossari	71
12. Annex.....	72
Annex I:.....	72
Annex II:.....	73
Annex III:.....	78
13. Bibliografia.....	80

Índex de taules i gràfics

Taula 1. Evolució de la població. Baix Llobregat 2008-2009	8
Taula 2. Distribució de la població per sexe. Baix Llobregat 2009.....	8
Taula 3. Distribució de la població per grans grups d'edat. Baix Llobregat 2009.....	9
Taula 4. Indicadors d'estructura. Baix Llobregat 2009.....	9
Taula 5. Població estrangera per continent de procedència. Baix Llobregat 2008-2009.....	11
Taula 6. Principals nacionalitats de la població estrangera resident. Baix Llobregat 2008-2009.	12
Taula 7. Població segons nacionalitat i lloc de naixement. Baix Llobregat 2009	13
Taula 8. Població per lloc de naixement. Baix Llobregat 2008-2009	13
Taula 9. Població estrangera als municipis del Baix Llobregat. 2009	14
Taula 10: Principal normativa en matèria d'immigració.	18
Taula 11: Principis generals i principis de gestió establerts per la llei d'acollida de les persones immigrades i retornades a Catalunya.	21
Taula 12. Municipis del Baix Llobregat que comparteixen l'àrea d'immigració amb d'altres, classificats per blocs de grandària municipal.	32
Taula 13: Radiografia dels tècnics d'immigració segons la grandària municipal.....	33
Taula 14: Subvencions que reben els municipis del Baix Llobregat per número d'habitants i administració.	37
Taula 15: Municipis del Baix Llobregat amb plans locals i principals eixos.	41
Taula 16 : Polítiques d'acollida.....	53
Taula 17: Polítiques de promoció de la igualtat d'oportunitats.	55
Taula 18: Polítiques de promoció de la convivència	57
Taula 19: Accions assignades per llei.....	59
Taula 20: Graella de puntuació dels municipis als serveis o recursos que podria oferir el Consell Comarcal del Baix Llobregat en relació a la gestió de les polítiques migratòries.....	62
Gràfic 1. Percentatge població estrangera sobre el total 2008-2009.	8
Gràfic 2. Piràmide d'edats i sexe de la població estrangera i espanyola. Baix Llobregat 2009....	10
Gràfic 3. Distribució per sexe i continent de procedència de la població estrangera. Baix Llobregat 2009.	12
Gràfic 4. Lloc de naixement de la població Baix Llobregat 2009.....	13
Gràfic 5: Percentatge del tipus de contractes laborals i la dedicació tècnica al servei d'immigració per grandària municipal.	35
Gràfic 6: Línia temporal dels plans de recepció i acollida del Baix Llobregat.	43

Gràfic 7: Percentatge de realització de les actuacions d'acollida.....	53
Gràfic 8: Percentatge de realització de les polítiques de promoció de la igualtat d'oportunitats..	55
Gràfic 9: Percentatge de realització de polítiques de promoció de la convivència.....	57
Gràfic 10: Percentatge de realització d'altres polítiques.....	58

1. Introducció

L'estudi sobre la Gestió de la Immigració al Baix Llobregat, neix de la preocupació per part de l'Àrea de Desenvolupament Estratègic i concretament del Departament de Diversitat i Ciutadania del Consell Comarcal del Baix Llobregat per saber quin és l'estat de la qüestió als 30 municipis de la comarca. L'objectiu de la investigació és analitzar com els municipis del Baix Llobregat donen resposta a l'arribada i assentament de la població nouvinguda.

En els últims anys la realitat social del Baix Llobregat ha experimentat canvis en relació al fenomen migratori, augmentant l'índex migratori significativament en pocs anys. Mentre l'any 2000 l'índex d'immigració era del 2,4%, el 2005 era del 8,6% i el 2009 de l'11,9%. L'índex és inferior al 15,9% de la mitjana de Catalunya i es reparteix de forma heterogènia per la comarca. Mentre municipis com Castelldefels tenen un índex de població estrangera del 23,1%, d'altres com Sant Climent de Llobregat tenen un 3,3%. La dispersió territorial, va acompanyada alhora de la diversificació d'origens de les persones nouvingudes.

Al llarg d'aquest estudi s'intentarà detectar les línies d'actuació municipal en matèria d'immigració. La metodologia de l'estudi ha estat per una banda la recerca bibliogràfica tant a nivell legislatiu com respecte les polítiques públiques en matèria d'immigració, l'explotació estadística dels qüestionaris realitzats als 30 municipis de la comarca i l'anàlisi de les entrevistes presencials semidirigides a partir d'un guió amb els tècnics d'immigració municipals.

Pel que fa als qüestionaris, es divideixen en set grans blocs en els que es preguntava sobre el disseny institucional de la unitat vinculada a la immigració, els recursos humans dedicats a les polítiques migratòries, els recursos econòmics dedicats a les mateixes, la gestió i planificació del servei, la coordinació i participació, les actuacions municipals i el catàleg de serveis del Consell Comarcal del Baix Llobregat (veure Annex II).

El guió de les entrevistes per la seva part es centrava en 11 punts: funcions que es desenvolupen, diagnòstic de la realitat migratòria del municipi, necessitats i demandes més importants que reben de les persones immigrades, els principals objectius o prioritats de treball en matèria d'immigració, les experiències més rellevants del municipi, les prioritats municipals a millorar en relació als processos de recepció i acollida, la relació de l'ajuntament amb les entitats d'immigrants del municipi, la coordinació amb les altres administracions, els punts forts a

destacar del treball des del municipi, les propostes per millorar la seva intervenció i el paper del Consell Comarcal en quant a formació, la valoració dels municipis de la Xarxa d'intercanvi d'experiències i de l'Observatori del Consell Comarcal (veure Annex III).

Al finalitzar el treball de camp, molt dilatat en el temps pel fet de quadrar l'agenda dels 30 tècnics i tècniques municipals, disposàvem d'informació qualitativa i quantitativa força heterogènia. El grau d'exhaustivitat de les dades ha variat en funció de la persona entrevistada, això, malgrat aporta riquesa al treball dificulta la sistematització i categorització dels municipis.

L'estudi s'estructura en 13 apartats. En els 4 primers es destaquen els principis que emmarquen l'acció local tant pel que fa al context demogràfic, l'àmbit competencial i les lleis que el sostenen, i pel marc d'acció estratègica en el que s'esbossa a grans trets les línies establertes pel marc Estatal, per la Generalitat de Catalunya i per l'Àrea de Diversitat i Ciutadania de la Diputació de Barcelona.

En els capítols 5, 6 i 7 s'aborda l'organització dels serveis d'immigració, la gestió i planificació de les polítiques d'immigració i la coordinació, transversalitat i participació dels serveis d'immigració. Al capítol 8 s'aborden les actuacions municipals en matèria d'immigració agrupades en polítiques d'acollida, polítiques de promoció de la igualtat, en polítiques de promoció de la convivència i en les accions atorgades per la llei. Al capítol nou s'aborda el paper del Consell Comarcal, i les possibles actuacions a realitzar per l'ens supramunicipal, alhora que els municipis de la comarca fan una valoració tant de la xarxa d'intercanvi d'experiències com de l'Observatori Comarcal.

Finalment es presenten les conclusions de l'estudi, el glossari, l'annex i la bibliografia. Al llarg de l'estudi, s'identifiquen quines són les polítiques comarcals en matèria d'immigració, com es gestiona el fenomen i si aquestes tenen relació amb les grandàries municipals i els índexs de població estrangera dels municipis del Baix Llobregat.

2. Marc sociodemogràfic

2.1. Dinàmica i estructura de la població. Baix Llobregat

La comarca del Baix Llobregat a 1 de gener de l'any 2009 té un total de 793.655 habitants, dels quals 699.419 són de nacionalitat espanyola i 94.236 de nacionalitat estrangera. El col·lectiu d'estrangers, per tant, representa el 11,9% del conjunt de residents empadronats.

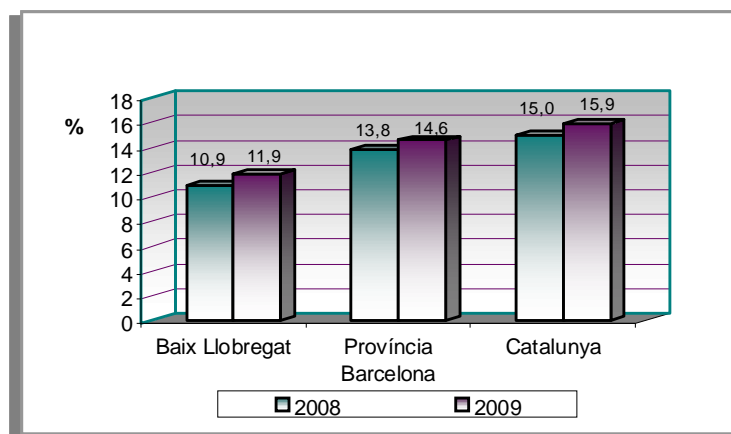
Taula 1. Evolució de la població. Baix Llobregat 2008-2009

ANY	POBLACIÓ TOTAL	NACIONALITAT		% POBLACIÓ ESTRANGERA
		Espanyola	Estrangera	
2008	781.749	696.413	85.336	10,9
2009	793.655	699.419	94.236	11,9

Font: OC-BL a partir de les dades de l'INE.

L'anàlisi comparativa per àmbits territorials (gràfic 1) mostra que el percentatge d'estrangers de la comarca està per sota del que registra la província de Barcelona (14,6%) i el conjunt de Catalunya (15,9%).

Gràfic 1. Percentatge població estrangera sobre el total 2008-2009.



Font: OC-BL a partir de les dades de l'INE.

Taula 2. Distribució de la població per sexe. Baix Llobregat 2009

	POBLACIÓ TOTAL	Nacionalitat espanyola		Nacionalitat estrangera	
		n	%	n	%
Homes	395.895	345.628	49,4	50.267	53,3
Dones	397.760	353.791	50,6	43.969	46,7
Total	793.655	699.419	100	94.236	100

Font: OC-BL a partir de les dades de l'INE.

Taula 3. Distribució de la població per grans grups d'edat. Baix Llobregat 2009

	POBLACIÓ TOTAL	Nacionalitat espanyola		Nacionalitat estrangera	
		n	%	n	%
Menys de 16 anys	137.598	120.782	17,3	16.816	17,8
De 16 a 64 anys	547.029	471.508	67,4	75.521	80,1
De 65 i més	109.028	107.129	15,3	1.899	2,0
Total	793.655	699.419	100	94.236	100

Font: OC-BL a partir de les dades de l'INE.

La taula 4 ofereix de forma comparada alguns indicadors més sobre l'estructura d'edats i sexe de la població estrangera, espanyola i total de la comarca del Baix Llobregat. És important fixar-se en les estructures de dependència que posen de relleu les dades i que varien substancialment segons la nacionalitat.

Taula 4. Indicadors d'estructura. Baix Llobregat 2009

		POBLACIÓ TOTAL	NACIONALITAT	
			Espanyola	Estrangera
Edat mitjana	Homes	38,1	39,2	31,0
	Dones	40,2	41,4	30,8
	Total	39,2	40,3	30,9
Índex de dependència global		43,2	46,4	23,0
Índex de dependència juvenil		23,5	24,0	20,5
Índex de dependència senil		19,7	22,4	2,5
Índex d'envelliment		83,7	93,5	12,1

Font: OC-BL a partir de les dades de l'IDESCAT.

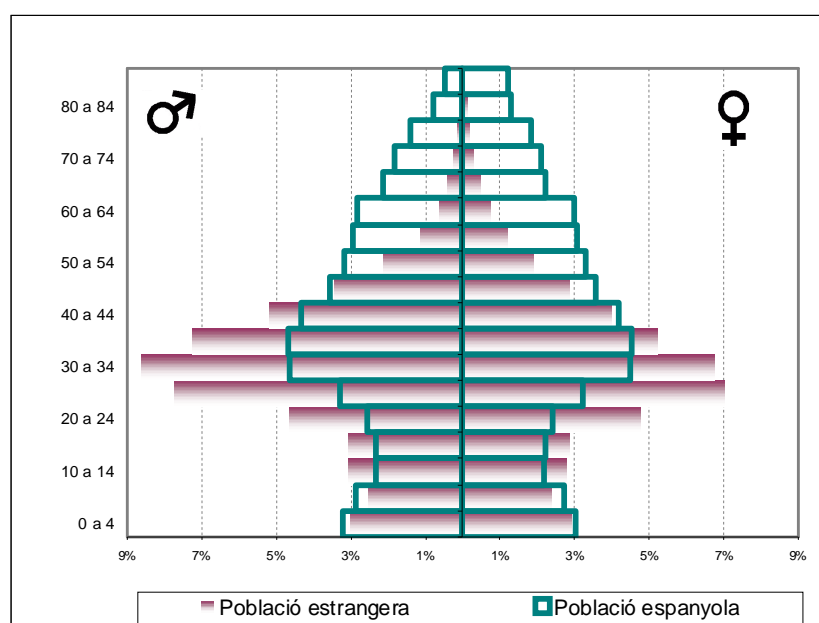
La mitjana d'edat de la població espanyola és de 40,3 anys (39,2 per als homes i 41,4 per a les dones). La població estrangera és més jove, amb 30,9 anys de mitjana (9 anys de diferència). Es constata, per tant, el rejueniment que suposa l'arribada de població estrangera per a l'estructura d'edats del Baix Llobregat.

L'índex de dependència calcula el pes de la població potencialment inactiva (població menor de 16 anys i majors de 64 anys) respecte del de la població potencialment activa (població compresa entre els 16 anys i els 64 anys). Així, entre la població de nacionalitat espanyola destaquen uns nivells de dependència global relativament alts (46 persones en edat de dependència – majors de 64 o menors de 15 – per cada cent persones en edat activa). Entre les persones estrangeres l'índex de dependència global que han de suportar les edats actives és del 23,0%. Aquest índex de dependència té a veure especialment amb l'índex de dependència juvenil i no tant amb el senil (20,5% i 2,5% respectivament).

Per la seva banda, l'índex d'envelliment és l'indicador que mesura la proporció d'individus majors de 64 anys respecte dels que en tenen menys de 16. L'índex d'envelliment de la població espanyola és de 93,5; per cada 100 joves hi ha unes 93 persones majors de 65 anys. En canvi, l'índex d'envelliment de la població estrangera és de 12,1; per cada 100 joves hi ha uns 12 individus majors de 65 anys. En conjunt, la comarca del Baix Llobregat presenta un índex d'envelliment del 83,7%.

L'arribada de població immigrada implica una important aportació demogràfica en termes de rejuveniment de la societat. El Gràfic 2 mostra dues piràmides d'edat. Les dues poblacions sobreposades són la població espanyola i l'estrangera.

Gràfic 2. Piràmide d'edats i sexe de la població estrangera i espanyola. Baix Llobregat 2009



Font: OC-BL a partir de les dades de l'IDESCAT.

En el seu conjunt, la població del Baix Llobregat es caracteritza per una estructura que tendeix clarament a un ràpid envelliment: com es pot observar en la piràmide d'edat i sexe de la població autòctona, les generacions pròximes a la jubilació (entre 45 i 65 anys) són molt abundants. Per altra banda, les generacions infantils i adolescents són generacions bastant buides, com a conseqüència de la forta davallada de la natalitat en els darrers anys. Tot i això, la tendència actual assenyalava una lleugera remuntada dels índexs de natalitat.

Finalment, les generacions d'entre 25 i 35 anys són relativament les més abundants per l'efecte del babyboom dels anys 70.

L'anàlisi comparatiu amb l'estructura d'edats de la població de nacionalitat estrangera revela diferències significatives: entre la població estrangera l'estructura d'edats es concentra clarament en les edats actives joves (entre 25 i 35 anys). Al mateix temps, el contingent de persones majors de 50 anys és (encara) molt reduït.

2.2. Població resident i nacionalitat. Baix Llobregat

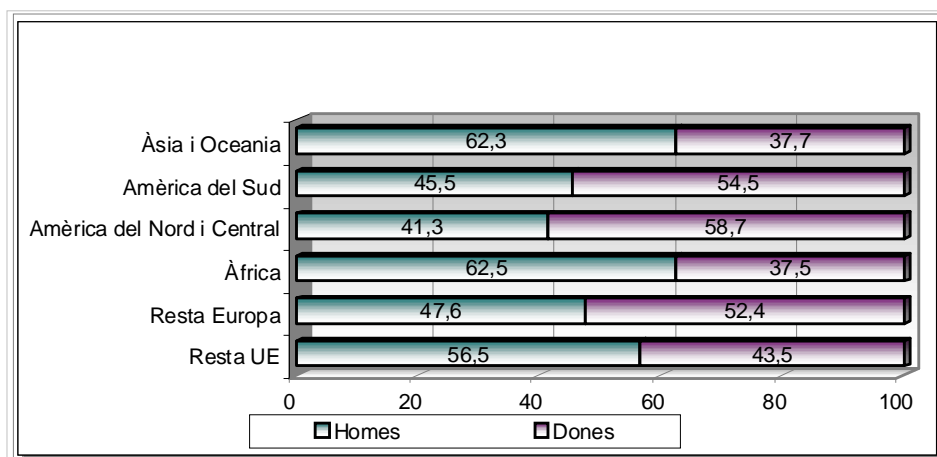
A data 1 de gener de 2009 la principal regió de procedència de la població estrangera resident a la comarca del Baix Llobregat és Amèrica del Sud (37,2%), seguida d'Àfrica (25,9%) i de la resta de la UE (24,4%). La resta de regions tenen poca presència a la comarca.

Taula 5. Població estrangera per continent de procedència. Baix Llobregat 2008-2009

	2009		VARIACIÓ INTERANUAL (%)
	n	%	
Resta UE	23.003	24,4	10,5
Resta Europa	3.190	3,4	13,4
Àfrica	24.388	25,9	11,6
Amèrica del Nord i Central	3.757	4,0	14,1
Amèrica del Sud	35.068	37,2	7,7
Àsia i Oceania	4.830	5,1	-85,2
Total	94.236	100	-17,3

Font: OC-BL a partir de les dades de l'INE.

Pel que fa a la proporció d'homes i dones (gràfic 3) els diferents col·lectius d'estrangers presenten pautes migratòries diverses. A gener de 2009, la major presència de les dones entre les persones procedents continent americà posa de manifest una dinàmica en la que les dones acostumen a ser capdavanteres d'un projecte migratori familiar. El contrari passa amb els països africans i asiàtics, on són els homes els primers en iniciar el projecte migratori. Val a dir, però, que l'assentament de la població immigrada a la Comarca del Baix Llobregat ha vingut acompanyat de processos de reagrupament familiar que han reestructurat per complert l'estructura poblacional d'aquest col·lectiu.

Gràfic 3. Distribució per sexe i continent de procedència de la població estrangera. Baix Llobregat 2009.

Font: OC-BL a partir de les dades de l'INE i l'IDESCAT.

L'anàlisi de la distribució per nacionalitats mostra (taula 6) que la nacionalitat marroquina és la que té més presència al Baix Llobregat. De fet, gairebé 1 de cada 4 persones estrangeres que resideixen a la comarca és del Marroc. La segona nacionalitat majoritària a nivell de tota la comarca, encara que amb una distància significativa en relació a la primera, és l'equatoriana (9,2%). Li segueixen els nacionals de Romania (6,6%), Colòmbia (5,0%) i Itàlia (4,4%).

Taula 6. Principals nacionalitats de la població estrangera resident. Baix Llobregat 2008-2009

	2009		VARIACIÓ INTERANUAL(%)
	n	%	
Marroc	21.860	23,2	10,3
Equador	8.691	9,2	6,6
Romania	6.243	6,6	11,3
Colòmbia	4.728	5,0	9,9
Itàlia	4.115	4,4	9,7

Font: OC-BL a partir de les dades de l'INE.

Si ens fixem en la taula següent (taula 7), l'any 2009 el total de persones nascudes a l'estranger amb residència al Baix Llobregat va ser 107.146, de les quals 19.280 tenen nacionalitat espanyola. També trobem com a fet destacat, que hi ha un nombre important de persones amb nacionalitat estrangera però nascudes ja a Catalunya: un 13,0% de la població de nacionalitat africana, un 9,8% de la població amb nacionalitat asiàtica i un 5,7% amb nacionalitat de la resta de la Unió Europea i de la resta d'Europa.

Taula 7. Població segons nacionalitat i lloc de naixement. Baix Llobregat 2009

LLOC DE NAIXEMENT	NACIONALITAT							
	Espanyola	Resta UE	Resta d'Europa	Àfrica	Amèrica del Nord i Central	Amèrica del Sud	Àsia i Oceania	Total
Catalunya	473.547	1.314	181	3.171	95	830	473	479.611
Resta de l'Estat	206.592	172	9	65	13	16	31	206.898
Estranger	19.280	21.517	3.000	21.152	3.649	34.222	4.326	107.146
Total	699.419	23.003	3.190	24.388	3.757	35.068	4.830	793.655

Font: OC-BL a partir de les dades de l'IDESCAT.

2.3. Població resident i lloc de naixement. Baix Llobregat

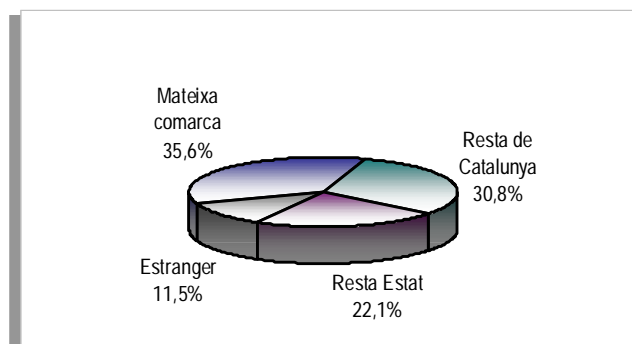
Els estudis demogràfics acostumen a utilitzar el criteri legal de la nacionalitat per l'anàlisi dels fluxos migratoris. No obstant això, cal tenir present que aquest criteri no sempre coincideix amb el lloc de naixement. No totes les persones amb nacionalitat estrangera han nascut a l'estranger, ni totes les persones nascudes a l'estranger tenen nacionalitat estrangera.

Taula 8. Població per lloc de naixement. Baix Llobregat 2008-2009

	2009		VARIACIÓ INTERANUAL(%)
	n	%	
Mateixa comarca	333.173	35,6	79,6
Resta de Catalunya	287.706	30,8	-0,2
Resta Estat	206.898	22,1	-1,7
Estranger	107.146	11,5	10,1
Total	934.923	100	19,6

Font: OC-BL a partir de les dades de l'INE i l'IDESCAT.

El criteri de lloc de naixement ens mostra un panorama segons el qual la immigració ha aportat el principal input de dinamisme i canvi sociodemogràfic. A principis del 2009, el 64,4% de la població resident a la comarca del Baix Llobregat havien nascut "fora" de la mateixa, especialment a d'altres comarques de Catalunya (30,8%) i de la resta de l'Estat (22,1%).

Gràfic 4. Lloc de naixement de la població Baix Llobregat 2009.

Font: OC-BL a partir de les dades de l'INE i l'IDESCAT.

2.4. Localització de la població estrangera resident. Baix Llobregat

En primer lloc, la distribució dels estrangers a la comarca del Baix Llobregat mostra com el 30% es concentra únicament en dos municipis: Cornellà (15,8%) i Castelldefels (15,2%). Força lluny d'aquests percentatges se situen municipis com Sant Boi de Llobregat (8,7%), Esplugues (7,1%) o El Prat de Llobregat (6,6%).

Taula 9. Població estrangera als municipis del Baix Llobregat. 2009

Municipis	Població total	Població estrangera	% sobre el total de població estrangera de la comarca	% població estrangera sobre el total de població del municipi
Abrera	11.521	1.152	1,2	10,0
Begues	6.271	517	0,5	8,2
Castelldefels	62.080	14.331	15,2	23,1
Castellví de Rosanes	1.719	104	0,1	6,1
Cervelló	8.393	585	0,6	7,0
Collbató	4.040	236	0,3	5,8
Corbera de Llobregat	13.843	1.511	1,6	10,9
Cornellà de Llobregat	86.519	14.929	15,8	17,3
Esparreguera	21.855	2.115	2,2	9,7
Esplugues de Llobregat	46.862	6.653	7,1	14,2
Gavà	45.994	5.556	5,9	12,1
Martorell	26.681	5.068	5,4	19,0
Molins de Rei	24.067	1.421	1,5	5,9
Olesa de Montserrat	23.301	2.369	2,5	10,2
La Palma de Cervelló	3.057	249	0,3	8,1
Pallejà	11.134	793	0,8	7,1
El Papiol	3.900	331	0,4	8,5
El Prat de Llobregat	63.418	6.188	6,6	9,8
Sant Andreu de la Barca	26.401	3.157	3,4	12,0
Sant Boi de Llobregat	82.428	8.192	8,7	9,9
Sant Climent de Llobregat	3.779	124	0,1	3,3
Sant Esteve Sesrovires	7.202	537	0,6	7,5
Sant Feliu de Llobregat	42.919	3.956	4,2	9,2
Sant Joan Despí	32.030	2.595	2,8	8,1
Sant Just Desvern	15.811	1.940	2,1	12,3
Santa Coloma de Cervelló	7.744	286	0,3	3,7
Sant Vicenç dels Horts	27.701	2.288	2,4	8,3
Torrelles de Llobregat	5.430	336	0,4	6,2
Vallirana	14.066	1.013	1,1	7,2
Viladecans	63.489	5.704	6,1	9,0
Baix Llobregat	793.655	94.236	100	11,9

Font: OC-BL a partir de les dades de l'INE.

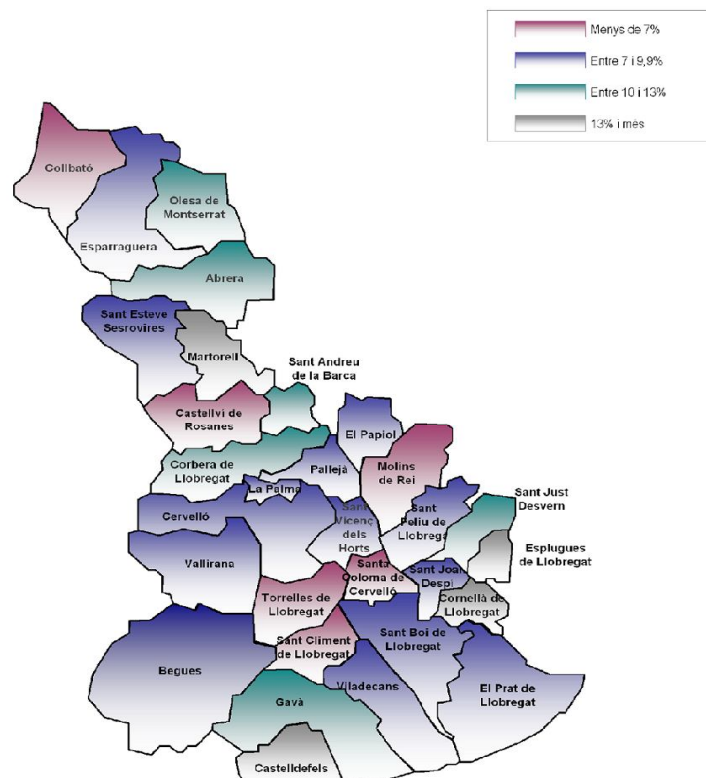
Si s'observa ara quin percentatge representa la població estrangera sobre la població de cada municipi destaca que, només set municipis, menys d'una tercera part, superen la mitjana de població estrangera del total de la comarca. És a dir, només set municipis tenen percentatges superiors al 11,9%. Destaquen especialment municipis com Castelldefels, Martorell i Cornellà de

Llobregat (23,1%, 19,0% i 17,3% respectivament). De fet, aquests tres municipis són els únics que superen el percentatge de població estrangera del total de Catalunya i la Província de Barcelona. Paral·lelament, es troben municipis amb percentatges molt baixos entre els que destaquen especialment Sant Climent de Llobregat i Santa Coloma de Cervelló (3,3% i 3,7% respectivament).

Amb tot, es pot afirmar que existeix una alta dispersió de situacions, és a dir, que existeixen municipis que concentren gran part de la població estrangera de la comarca i a més, la població estrangera representa un percentatge important de la seva població i, per contra, existeixen municipis amb molt poca població estrangera i a on aquest col·lectiu representa percentatges molt baixos respecte al total de la seva població.

El mapa que tot just es presenta permet visualitzar aquesta dispersió. Aquest mapa classifica als municipis de la comarca del Baix Llobregat en quatre grans grups, els que tenen concentracions inferiors al 7%, entre 7 i 9,9%, entre 10 i 13% i finalment, els que tenen concentracions superiors al 13%.

Gràfic 5. Distribució del pes de la població estrangera entre municipis del Baix Llobregat. 2009



Font: OC-BL a partir de les dades de l'INE.

Marc sociodemogràfic

- L'any 2009 gairebé 12 de cada 100 residents al Baix Llobregat eren estrangers
- L'arribada de població estrangera suposa el rejoeniment per a l'estructura d'edats del Baix Llobregat
- A principis del 2009, 6 de cada 10 residents a la comarca havien nascut fora de la mateixa

3. Marc competencial

Les competències legislatives atorgades als ens locals en matèria d'immigració són les que emmarquen les actuacions municipals en aquesta qüestió. Malgrat les administracions municipals són les més properes a la ciutadania i les que tracten més directament els reptes que comporta la immigració, les competències que tenen assignades en aquest sentit són escasses, fet que condiciona les polítiques i actuacions que poden dur a terme i provoca una dicotomia entre les competències reals que tenen i els serveis que han de prestar.

Actualment estem en un moment de novetat pel que fa a la legislació en matèria d'immigració per l'aprovació de la darrera reforma de la Llei d'estrangeria 4/2000, amb la 2/2009, i l'aprovació el 28 d'abril de la Llei d'acollida al Parlament de Catalunya. Ambdues normes aportaran novetats substancials en quant a la normativa en matèria d'immigració. En aquesta línia cal destacar que està també prevista la reforma de la Llei reguladora de bases del règim local la qual probablement atorgarà noves competències en matèria d'immigració als ens municipals.

Taula 10: Principal normativa en matèria d'immigració.

Les declaracions de drets de les Nacions Unides:
Declaració Universal dels Drets Humans, aprovada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 10 de desembre de 1948.
La Declaració dels Drets dels Infants (1959).
Els convenis, acords europeus i Legislació Comunitària:
Conveni per a la protecció dels Drets Humans i les llibertats fonamentals, Roma, 4 de novembre de 1950.
Tractat constitutiu de la CEE, Roma, 25 de març de 1957.
Carta Social Europea, Turín, 18 d'octubre de 1961.
Protocol d'adhesió de l'Estat Espanyol al conveni d'aplicació de l'Acord de Schengen, signat el 25 de juny de 1991.
Tractat de la Unió Europea, Maastrich, 7 de febrer de 1992.
Tractat d'Amsterdam, 1997, que modifica el Tractat de la Unió Europea.
Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea, 7 de desembre de 2000.
Conclusions del Consell Europeu: Tampere(1999), Sevilla(2002), Salònica(2003). S'estableix la necessitat que la UE dugui a terme una política d'integració dels nacionals de tercers països que resideixin legalment al territori dels estats membres, una campanya de drets i deures comparables als nacionals, fomentar l'absència de discriminacions en la vida política social i cultural i el desenvolupament de mesures contra el racisme i la xenofòbia, alhora que coordinar la transparència entre les accions dels estats membres en matèria d'immigració.
La legislació de l'Estat espanyol:
La Constitució Espanyola, 1978.
Llei Orgànica 2/2009, de 11 de desembre, de reforma de la Llei Orgànica 4/2000, de 11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social.
RD 2393/2004 de 30 de desembre pel qual s'aprova el Reglament de la Llei Orgànica 4/2000, de 11 de gener sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social.
La legislació de Catalunya:
L'Estatut d'Autonomia de Catalunya, 1979.
Llei Orgànica 6/2006 de 19 de juliol de reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya. Preveu l'ampliació de la participació de la Generalitat en les decisions de l'Estat sobre els contingents d'immigrants. La llei fixa que la Generalitat tindrà competències exclusives en les accions d'acollida de les persones immigrades. Alhora es concedeix a la Generalitat la capacitat de tramitar i resoldre els permisos inicials de treball.
RD 1463/2009 de 18 de setembre de traspàs de funcions i serveis a la Generalitat de Catalunya en matèria d'immigració: autoritzacions inicials de treball per compte propi o aliè de les persones estrangeres que desenvolupin a Catalunya la seva relació laboral.
Llei 10/2001 de 7 de maig d'acollida de les persones immigrades i retornades a Catalunya.
RD 188/2001 de 26 de juny, dels estrangers i la seva integració social a Catalunya. La norma té per objecte l'aplicació, en l'àmbit competencial de Catalunya, de la Llei Orgànica 4/2000, de l'11 de gener, modificada per la Llei Orgànica 8/2000, del 22 de desembre, i la regulació dels drets dels estrangers extracomunitaris. En aquest sentit, la norma estableix una relació de drets que es reconeixen a les persones immigrades que resideixen a Catalunya i que afecten les competències de la Generalitat de Catalunya, bàsicament salut, ensenyament, benestar social, infància, formació ocupacional i treball.
El Real Decret 864/2001, de 20 de juliol, per el que s'aprova el Reglament d'execució del a Llei 4/2000.
Acord de Govern 232/2009 de 16 de desembre pel qual s'aprova el PCI 2009-2012.
Àmbit municipal:
La Llei 7/1985 de 2 d'abril, Reguladora de les Bases de Règim Local.
La Llei 8/1987 de 15 d'abril Municipal i de Règim Local de Catalunya, en la redacció donada per les posteriors modificacions.
Alhora cal tenir en compte les mocions aprovades pels Plens Municipals sobre temes de Nova Ciutadania i població nouvinguda (Plans de recepció i acollida municipal, el pla integral d'acollida o els plans de ciutadania i immigració) així com les Ordenances Municipals.

Font: OC-BL a partir de les dades d' Aja, Eliseo "La inmigración en España", Montilla Martos, José Antonio "Las normas generales del Estado", Olesti Rayo , Andreu "La normativa y las políticas de la Unión Europea en 2008" a: Anuario de la inmigración en España edición 2009. VVAA. 2006. La Gestió de la immigració a l'Àmbit local. Reptes i actuacions. Fundació Jaume Bofill. Plan Estratégico de Ciudadanía e Integración, Secretaría de Estado de Inmigración y Emigración. Dirección General de Integración de los Inmigrantes. Llei d'acollida de les persones immigrades i retornades a Catalunya, Generalitat de Catalunya abril 2010.

3.1. La legislació de l'Estat Espanyol.

Fins ara, la política d'estrangeria ha estat competència exclusiva de l'Estat malgrat això ha canviat amb l'aprovació de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya i el d'Andalusia. El marc legal el fixa la llei orgànica 2/2009 de l'11 de desembre, de reforma de la Llei Orgànica 4/2000 sobre els drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social.

La llei estableix diferents drets segons la situació administrativa de les persones nouvingudes. Són drets universals l'empadronament, la documentació i l'asil. Els drets reconeguts pels nouvinguts amb una situació administrativa regular són la lliure circulació, la participació pública, el dret de reunió, manifestació, associació, sindicació i vaga, el dret a treballar i a l'habitatge. Per altra banda estan els drets que la llei no diferencia en funció de la regularitat o irregularitat de les persones com són l'assistència sanitària (a la que tenen dret totes les persones empadronades), el dret a l'educació (tenen dret totes les persones menors de 18 anys i els regulars a altres fases de l'educació), el dret a la Seguretat Social i els Serveis Socials.

La reforma de **la llei d'immigració** s'ha desenvolupat arrel de l'important creixement de la immigració entre l'any 2000 i el 2008 a Espanya i per la necessitat d'adoptar les 7 directives europees pendents de transposició (especialment la Directiva Europea de Retorn) i les diverses sentències del Tribunal Constitucional (SSTC 236/2007, 259/2007, 265/2007), que han anul·lat alguns preceptes legals de la Llei del 2000 i n'han declarat inconstitucionals d'altres. Paral·lelament també s'han hagut de fer els ajustos necessaris per tal de que la Generalitat pugui començar a exercir les competències recentment assumides (RD 1463/2009 de 18 de setembre) en matèria d'autoritzacions inicials de treball d'acord amb allò previst a l'article 138.2 de l'Estatut d'Autonomia.

Les principals novetats que la llei presenta són l'augment del rang de l'accés laboral mitjançant el catàleg d'ocupacions que fins ara es trobava al Reglament del 2004 i que ara passa a estar regulat per la Llei 2/2009, les restriccions de la reagrupació familiar dels ascendents i l'intent de regular la integració.

Pel que fa al reagrupament familiar, al marge de les restriccions als ascendents majors de 65 anys¹, la llei també estableix novetats com l'admissió de les parelles de fet, la concessió del permís de residència i treball independent al cònjuge i als fills i el reconeixement del permís independent a les dones maltractades. Per altra banda s'habilitarà per treballar als cònjuges i fills majors de 16 anys reagrupats. Altra de les novetats del reagrupament familiar és que s'allarga l'exigència de residència d'un any a 5 per sol·licitar el reagrupament pels ascendents majors de 65 anys i es manté a un any per a fills i cònjuges.

Un altre dels canvis importants que la llei recull és la participació de les CCAA en l'atorgament de l'autorització inicial de residència i treball. A Catalunya el SOC és el servei que atorgarà les autoritzacions inicials per compte d'altri i per compte propi gestionant-les de manera coordinada amb l'Estat sempre que les autoritzacions impliquin residència i treball. L'Estat es reserva el control dels fluxos migratoris.

S'incideix en major mesura en la lluita contra la immigració irregular augmentant els controls i s'endureixen algunes penes com consentir l'empadronament a un estranger sense que sigui el seu domicili, contraure matrimoni o constituir-se representant legal d'un menor amb ànim de lucre, o simular una relació laboral amb un estranger quan es faci amb ànim de lucre o per obtenir drets reconeguts per aquesta llei.

Altra de les novetats de la llei és l'allargament de la detenció en centres d'internament de 40 a 60 dies i la possibilitat dels internats d'entrar en contacte amb ONG i organismes de protecció d'immigrants nacionals i internacionals.

La llei inclou com a novetat l'objectiu de reforçar la integració com un dels eixos centrals de la política d'immigració que ha tingut en compte l'acerb de la UE en matèria d'immigració i asil i aposta per aconseguir un marc de convivència d'identitats i cultures. Malgrat aquestes intencions, només l'article 2bis de la llei 2/2009 està dedicat a la integració, impulsant a tots els poders públics a procurar la integració en un "marc de convivència d'identitats i cultures diverses sense més límit que el respecte a la Constitució i la llei". Es remet a la col·laboració entre les administracions públiques per tal d'aconseguir aquests objectius.

¹ Amb excepció, s'admet de casos d'ascendents en situacions molt complicades que es puguin resoldre per la via de les causes humanitàries.

Finalment, pel que fa al finançament, la llei preveu la continuïtat del Fons de Suport a la Integració pel reforç de les activitats de municipis i CCAA, destinant el 60% a l'educació i el 40% a les activitats locals.

3.2. Àmbit català.

La llei d'acollida de les persones immigrades i les retornades a Catalunya ha estat aprovada pel Parlament de Catalunya el 28 d'abril de 2010. La llei desenvolupa les noves competències de l'article 138.1 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya que atorga al Parlament la competència exclusiva en matèria de primer acolliment convertint a Catalunya en la primera comunitat de l'Estat espanyol en establir un marc de referència legal per a l'acollida de la immigració. La llei preveu inclús que l'acollida sigui un servei que es presti ja des de les oficines a l'exterior, sempre dins de les previsions de fluxos regulars (marcats pel Ministeri), com en els casos de reagrupament familiar o contractació en origen.

L'acollida es defineix com la primera etapa del procés d'integració de la persona a la societat en la que s'estableix amb vocació de romandre-hi establement. Amb aquesta definició es pretén unificar criteris i actuacions en matèria de recepció i acollida a tot el territori.

La llei d'acollida defineix els **principis generals** que s'han de dur a terme des dels serveis d'acollida i els **principis de gestió** per desenvolupar-los.

Taula 11: Principis generals i principis de gestió establerts per la llei d'acollida de les persones immigrades i retornades a Catalunya.

Principis generals	Principis de la gestió
1. L'accés al conjunt de recursos, equipaments, projectes i programes i l'obligació de les administracions catalanes de garantir-hi l'accés a tothom.	1. Responsabilitat de les Administracions i de tots els sectors socials en els termes que estableix la Llei.
2. El promoure l'autonomia i la igualtat d'oportunitats.	2. Transversalitat i criteris comuns.
3. La temporalitat, la qual es podrà limitar en relació a l'inici de l'estada de la persona usuària a Catalunya.	3. Coordinació entre les administracions públiques i les entitats privades en la prestació dels serveis d'acollida
4. La normalitat del desenvolupament de l'acollida en el marc ja existent de recursos ja que les estructures paral·leles poden provocar segregació. Es contempla que les possibles respostes específiques seran temporals.	4. Subsidiarietat.
5. Enfocaments diferenciats: atesa l'heterogeneïtat de les persones segons criteris d'edat, origen, gènere, habilitats o nivell formatiu.	5. Territorialitat i diferenciació.
6. Perspectiva de gènere	6. Eficiència.
7. Promoció de la ciutadania.	7. Flexibilitat
	8. Qualificació i especialització
	9. Participació cívica.
	10. Dotació pressupostària.
	11. Avaluació de les actuacions.
	12. Protecció de dades de caràcter personal.

Font: OC-BL a partir de les dades de la Llei d'acollida de les persones immigrades i retornades a Catalunya, Generalitat de Catalunya abril de 2010.

Amb la finalitat d'homogeneïtzar i unificar criteris d'acollida, la llei d'acollida estableix qui seran els titulars i l'estructura del servei de la primera acollida, emfatitzant en les accions formatives i informatives, les competències lingüístiques bàsiques², els coneixements laborals i d'estrangeria (drets i deures) i els coneixements de la societat catalana i del seu marc jurídic.

La llei preveu certificacions acreditatives oficials de les accions d'acollida, facilitant així l'accés al mercat de treball i a d'altres possibilitats formatives. Aquestes certificacions està previst que tinguin eficàcia jurídica en l'àmbit competencial de la Generalitat i dels ens locals. L'acreditació del coneixement, tindrà eficàcia jurídica en l'àmbit competencial de la Generalitat i els ens locals. Alhora tindrà utilitat per millorar les possibilitats d'accedir al mercat de treball i a altres activitats formatives i pels procediments d'estrangeria com els tràmits d'arrelament social, renovació d'autorització de residència temporal i accés a la nacionalitat per residència.

La llei també ha previst que es dugin a terme programes d'acollida especialitzada pels àmbits de salut, educació, formació d'adults, administració de justícia, serveis d'execució penal (tant per adults com per a justícia juvenil), serveis socials, infància i adolescència, interior, política lingüística, serveis tributaris, atenció ciutadana, ocupació, funció pública, universitats i turisme.

Alhora s'ha establert que els ens locals puguin aprovar programes especialitzats, que hauran de desenvolupar-se en coordinació amb el servei de primera acollida i amb els departaments competents de la Generalitat.

La Generalitat regularà i definirà les funcions i els perfils professionals que duran a terme aquestes tasques. El projecte de llei preveu processos específics d'habilitació i acreditació de competències professionals per les persones que ja estan exercint els càrrecs.

Cal destacar que el projecte de llei d'acollida estableix a l'article 21, quines seran les competències dels ens locals en la prestació del servei d'acollida, establint que els municipis de 20.000 habitants o més, hauran de prestar el servei d'acollida i els de menys podran prestar el servei de primera acollida sempre que compleixin amb els requisits del reglament. Els ens supramunicipals poden prestar el servei de primera acollida per delegació i establir programes d'assistència i cooperació als municipis.

² Les competències lingüístiques està previst que s'assoleixin tant en català com en castellà, fixant com a nivell mínim el que estableix el Marc Europeu Comú de Referència per a les Llengües.

Altres competències municipals seran fomentar les polítiques necessàries i prestar tots els serveis necessaris per garantir la cohesió social de la població i l'acollida; impulsar la coordinació de les entitats públiques i privades que tenen responsabilitat en l'acollida i integració per fomentar la participació; participar en l'elaboració de plans i programes de la Generalitat i impulsar la participació de les persones immigrades a través dels mecanismes que considerin oportuns.

La llei preveu també la creació de l'Agència de Migracions de Catalunya amb personalitat jurídica pròpia. L'AMC serà l'encarregada d'executar i gestionar les polítiques migratòries segons les directrius establertes per la Secretaria per a la Immigració. Alhora col·laborarà amb els ens locals en el servei de primera acollida i els programes d'acollida especialitzada. Està previst també que l'AMC formalitzi els contractes programa amb els ens locals per a garantir la corresponsabilitat i l'estabilitat dels serveis i els seus professionals. Prestarà així el servei de primera acollida a l'exterior i alhora avaluarà els serveis de primera acollida. Per altra banda, entre les seves funcions també està previst donar suport tècnic i econòmic als agents socials, a les empreses i a les entitats privades sense finalitat de lucre per desenvolupar les accions previstes a la llei i fer el seguiment tècnic del finançament que comporten les subvencions i la formalització de contractes programes.

Cal destacar, que la llei preveu que la Generalitat ha de garantir la suficiència financera dels ens locals per a exercir les competències que aquesta llei els hi assigni, ja sigui per la transferència de fons europeus o estatals o amb recursos propis. L'aplicació de la llei de 2011 a 2016 suposarà una inversió global de 306 milions d'euros, i les principals partides es dedicaran a la promoció del coneixement de l'entorn, la formació lingüística, l'orientació laboral, la contractació de professionals (agents d'acollida, traductors intèrprets) i l'elaboració de materials informatius.

Finalment com a novetat jurídica, cal senyalar que altra de les modificacions previstes és la de la Llei Reguladora de les Bases del Règim Local la qual també pot introduir noves competències en matèria d'immigració als ens municipals.

3.3. Competències dels ens locals.

Els ens locals tenen la competència de gestionar el padró, via per la que les persones estrangeres en situació irregular accedeixen a determinats serveis i poden aconseguir la normalització. Per altra banda assumeixen la competència de realitzar els informes d'arrelament familiar i els informes de reagrupament familiar.

La llei d'acollida de Catalunya, estableix noves competències pels ens municipals. Els municipis de 20.000 habitants o més, han de prestar el servei de primera acollida. Els municipis amb una població inferior a 20.000 habitants, podran prestar el servei de primera acollida, sempre que compleixin els requisits determinats per reglament. Els ens supramunicipals poden prestar el servei de primera acollida per delegació o encàrrec de gestió o establir programes d'assistència i cooperació als municipis. Els municipis podran prestar el servei per mitjà de la Generalitat i dels ens supramunicipals, fomentar les polítiques i prestar els serveis per garantir la cohesió social de la població així com l'acollida i la integració de la població estrangera.

Marc competencial

- El marc legal a nivell estatal el fixa la llei orgànica 2/2009 de l'11 de desembre, de reforma de la Llei Orgànica 4/2000 sobre els drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social. La llei estableix diferents drets segons la situació administrativa de les persones nouvingudes.
- La llei d'acollida de les persones immigrades i les retornades a Catalunya ha estat aprovada pel Parlament de Catalunya el 28 d'abril de 2010. La llei desenvolupa les competències de l'article 138.1 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya que atorga al Parlament la competència exclusiva en matèria de primer acolliment convertint a Catalunya en la primera comunitat de l'Estat espanyol en establir un marc de referència legal per a l'acollida de la immigració.
- Les competències locals en matèria d'immigració són escasses. Els ens locals tenen la competència de gestionar el padró, realitzar els informes d'arrelament familiar i els informes de reagrupament familiar. La llei d'acollida de Catalunya, estableix noves competències pels ens municipals. Els municipis de 20.000 habitants o més, hauran de prestar el servei de primera acollida.

4. Marc d'acció estratègica

Els lineaments estratègics que segueixen els ens locals en matèria d'immigració estan basats en els eixos que venen marcats pel Pla Estratègic de Ciutadania i Integració 2007-2010 de la Secretaria d'Estat d'Immigració i Emigració, pel Pla de Ciutadania i Immigració 2009-2012 de la Secretaria per la immigració de la Generalitat de Catalunya i per les línies del Servei de polítiques de diversitat i ciutadania de la Diputació de Barcelona.

Aquests documents estan dirigits al conjunt de la ciutadania i pretenen orientar l'acció dels poders públics i potenciar la cohesió social i la integració a través de les polítiques d'igualtat d'oportunitats.

4.1. Marc Estatal

El **Pla Estratègic de Ciutadania i integració 2007/2010**³ parteix dels "principis bàsics comuns per les polítiques d'integració dels immigrants a la Unió Europea" (2004) els quals entenen la integració com "un procés bidireccional i dinàmic d'ajustament mutu per part de tots els immigrants i residents dels Estats membres".

El Pla explicita per primera vegada a l'Estat espanyol un marc polític per a la integració dels estrangers.

El Pla Estratègic dissenya polítiques proactives establint un marc on abordar-se el fenomen en el seu conjunt i defuig de donar respostes específiques a problemes concrets. Aquest marc pretén anticipar-se i assentar les bases i els instruments que permetin gestionar de manera adequada els fluxos migratoris i els processos d'integració, per maximitzar-ne els efectes positius.

- Els principis que orienten el Pla estratègic són:
- La concepció de la integració com a procés bidireccional, d'adaptació mútua.
- La convicció de que la responsabilitat del procés d'integració i de la gestió d'aquesta ha de ser compartida per les diferents administracions, els actors socials, incloent a la població immigrada i el conjunt de la societat.

³http://www.mtin.es/es/sec_emi/Integralnigrantes/PlanEstrategico/Docs/PECIDEF180407.pdf

- La concepció del Pla com un marc de col·laboració capaç de dinamitzar polítiques, aglutinar iniciatives i dotar de coherència a les actuacions tant del sector públic com de la societat civil.
- La necessitat d'adoptar un enfocament global per les polítiques d'immigració i integració de la població immigrada
- Les polítiques d'integració es dirigeixen a la ciutadania en el seu conjunt i les actuacions públiques han de ser orientades a garantir l'accés normalitzat de la població immigrada als serveis públics i privats.
- La incorporació transversal de les qüestions relatives a la integració de la població immigrada a totes les polítiques públiques rellevants.

Els principis polítics es basen en:

- El principi d'igualtat i no discriminació, que implica l'equiparació de drets i obligacions de la població immigrada i autòctona, dins un marc dels valors constitucionals bàsics.
- El principi de ciutadania que implica el reconeixement de la plena participació cívica social, econòmica cultural i política dels ciutadans i ciutadanes immigrants
- El principi d'interculturalitat com mecanisme d'interacció entre les persones de diferents orígens i cultures, dins de la valoració i el respecte de la diversitat cultural.

Els objectius del pla estratègic són:

- Garantir el ple exercici dels drets civils, socials, econòmics, culturals i polítics dels immigrants.
- Adequar les polítiques públiques (en especial l'educació, el treball, els serveis socials, la salut i la vivenda) a les noves necessitats que origina la presència d'immigrants. Aquesta adequació ha de ser tant quantitativa com qualitativa.
- Garantir l'accés dels immigrants als serveis públics en igualtat de condicions que la població autòctona.
- Establir un sistema d'acollida dels immigrants als que es trobin en situació d'especial vulnerabilitat fins que puguin accedir als serveis públics generals.
- Fomentar entre els immigrants el coneixement i respecte dels valors comuns de la UE, dels drets i les obligacions a Espanya i de les llengües oficials als diferents territoris de l'Estat i de les normes de convivència de la societat espanyola.
- Lluita contra la discriminació, el racisme i la xenofòbia.
- Introducció de la perspectiva de gènere.

- Foment de les polítiques de codesenvolupament amb els països d'origen de la immigració.
- Afavorir la comprensió de la societat espanyola del fenomen migratori, fomentar la tolerància i recolzar el coneixement de les cultures d'origen.
- Impulsar l'adopció de polítiques públiques que fomentin la integració.

4.2. Marc de Catalunya.

El Pla de Ciutadania i Immigració (2009-2012) ⁴ és actualment el document orientador de les polítiques prioritàries en matèria d'immigració de la Generalitat de Catalunya. Es constitueix com un marc més pròxim que ha de guiar i orientar els polítiques d'integració de les Administracions locals. Formula principis clars de caràcter universal.

Les polítiques migratòries de la Generalitat es van iniciar amb les accions dels departaments d'Ensenyament, Salut i Benestar Social a finals dels anys vuitanta. El 1992 es va crear la Comissió Interdepartamental per al seguiment i la coordinació de les actuacions en matèria d'immigració. Aquesta comissió va elaborar el primer Pla Interdepartamental d'immigració (1993-2000). El 2001 es va presentar el II Pla Interdepartamental d'immigració 2001-2004 i el 2005 el III Pla Interdepartamental d'Immigració 2005-2008.

El III Pla interdepartamental va suposar un salt qualitatiu en el disseny de polítiques transversals ja que estructurava la política d'acollida, d'igualtat i d'acomodació i reconeixia el principi de ciutadania resident. El Pla de Ciutadania i Immigració 2009-2012, ha inclòs alhora, polítiques migratòries de gestió de fluxos, polítiques d'acollida, d'integració i polítiques d'igualtat d'oportunitats.

Dóna compliment al Pacte Nacional per a la immigració signat al desembre de 2008 amb l'objectiu d'establir les bases d'un acord perquè totes les persones puguin viure a Catalunya.

El Pacte Nacional d'Immigració, s'estructura en tres eixos:

- Eix 1: Gestionar els fluxos migratoris d'acord amb el mercat de treball: mobilitzar primerament els recursos humans interns sobretot de població desocupada i reagrupament

⁴ <http://www.gencat.cat/benestar/societat/convivencia/immigracio/pni/index.htm>.

familiar, gestionar els fluxos externs apropant legalitat i realitat i gestionar els fluxos migratoris de manera responsable amb els països d'origen.

- Eix 2: Adaptar els serveis públics a una societat diversa: crear un servei universal d'acollida, dimensionar els serveis públics i garantir-ne l'accés a totes les persones, reforçar la transversalitat i la coordinació entre les institucions.
- Eix 3: Integrar en una cultura pública comuna: fomentar la participació a la vida pública, fer del català la llengua pública comuna, conviure en la pluralitat religiosa i de creences, assegurar la igualtat entre homes i dones, incloure la perspectiva de gènere i reforçar les polítiques adreçades a la infància, la joventut, la gent gran i les famílies, perquè són polítiques que uneixen a les persones més enllà de quin sigui el seu origen.

El Pla de Ciutadania i Immigració 2009-2012 es destaca per fomentar la residència efectiva, la qual es reconeix mitjançant l'empadronament. Les polítiques prioritàries són:

- L'acollida: Dotar els ciutadans d'informació i coneixement de l'entorn per tal de promoure l'autonomia.
- La igualtat: facilitar l'accés als serveis i els recursos, formar els professionals, promoure la participació i la capacitat individual.
- L'acomodació: gestionar les relacions entre tots els ciutadans mitjançant la gestió de la diversitat en els sistemes educatius, sanitaris i socials i la sensibilització del conjunt de la població davant la realitat canviant.

Els instruments dels que es dota la Secretaria per la Immigració pel desenvolupament de les polítiques prioritàries són el Pla Integral d'Acollida (PIA) i els plans territorials de ciutadania i immigració (PTCI) pels ajuntaments i els consells comarcals.

Actualment s'està desenvolupant l'aplicació del Pla de Ciutadania i Immigració 2009-2012 fruit del desenvolupament del Pacte Nacional, del nou marc estatuari i del canvi de tendència demogràfica. Entre les actuacions més destacades que s'estan estenent, cal mencionar l'establiment d'un servei universal d'acollida, la gestió de les autoritzacions inicials de treball, el reconeixement professional de les persones immigrades i l'agilització en l'homologació dels títols universitaris, el reforç escolar i la formació en llengua catalana durant les vacances d'estiu, la creació d'un circuit d'acollida integral, l'alfabetització d'adults, la subcomissió bilateral Estat-Generalitat, la creació de l'Agència de les Migracions de Catalunya, la promoció de l'acollida a

l'empresa, la creació d'un servei telefònic de traducció instantània per als servidors públics i la creació d'una xarxa de punts d'informació i acollida, entre d'altres.

4.3. Marc de la Província de Barcelona.

El Servei de Polítiques de Diversitat i Ciutadania de la Diputació de Barcelona, té encomanada la missió d'impulsar una línia de treball orientada a afavorir que els ajuntaments desenvolupin i consolidin capacitats per enfortir la cohesió social, la convivència ciutadana i la qualitat de vida de totes les persones.

Els principis de l'Àrea de Polítiques de Diversitat i Ciutadania⁵ es basen en:

- Entendre el conflicte causat per la diversitat com a una oportunitat i tot formant part d'un procés de socialització del ciutadà.
- Entendre que els conflictes tenen uns efectes estructurals inevitables.
- Entendre les situacions de desigualtat social i econòmiques en termes de situacions de desavantatge.
- Interpretar que els criteris per aplicar la igualtat d'oportunitats ja no són la desigualtat, sinó el desavantatge i que el criteri de la igualtat de tractament ja no és l'equitat sinó la imparcialitat.
- Proporcionar recursos per potenciar les capacitats bàsiques de les persones per ser bons ciutadans.
- Fomentar l'autonomia i el desenvolupament personal.

Per a tal finalitat l'Àrea de polítiques de diversitat i ciutadania ofereix alguns serveis i recursos als ajuntaments. En aquest sentit cal destacar programes com els de mediació ciutadana, civisme o els d'agents locals de diversitat i ciutadania; els catàlegs d'activitats d'igualtat i ciutadania, el de formació en igualtat i ciutadania i el de suport a serveis i activitats locals.

La Diputació alhora impulsa accions tals com la Xarxa Local per a la Diversitat i la Ciutadania, com a fòrum de trobada, posada en comú i compartiment d'informació en matèria d'immigració entre els ajuntaments de la província.

⁵ Polítiques de ciutadania; Discurs públic sobre la gestió local de la diversitat.
www.diba.es/aic/fitxers/politiquesciutadania.pdf

Pel que fa a l'apropament a la realitat, l'Àrea compta amb l'Observatori de la diversitat, alhora que realitza diversos estudis sobre la realitat migratòria als territoris de la província.

Unit al catàleg de serveis i activitats que ofereix, el Servei de Diversitat compta amb un grup de tècnics experts en polítiques migratòries que assessoren els tècnics municipals en aquesta matèria.

La Diputació ha impulsat com a referent estratègic pels municipis en matèria d'immigració els Plans de Recepció i Acollida Municipal (PRAM), sota els principis de l'àrea i els quals estan sent redactats per molts dels municipis de la província.

Marc d'acció estratègica

Els lineaments estratègics que segueixen els ajuntaments en matèria d'immigració estan marcats per:

- Pla Estratègic de Ciutadania i Integració 2007-2010 de la Secretaria d'Estat d'Immigració i Emigració, aborda el fenomen de la immigració en el seu conjunt. Assenta les bases i els instruments per gestionar els fluxos migratoris i els processos d'integració.
- Pla de Ciutadania i Immigració 2009-2012 de la Secretaria per la immigració de la Generalitat de Catalunya: el seu objectiu és guiar i orientar les polítiques d'integració de les Administracions locals. Formula principis clars de caràcter universal. Estructura la política d'acollida, d'igualtat i d'acomodació i reconeix el principi de ciutadania resident, inclou polítiques migratòries de gestió de fluxos, polítiques d'acollida, d'integració i polítiques d'igualtat d'oportunitats
- Servei de polítiques de diversitat i ciutadania de la Diputació de Barcelona: impulsa una línia de treball orientada a afavorir que els ajuntaments desenvolupin i consolidin capacitats per enfortir la cohesió social, la convivència ciutadana i la qualitat de vida de totes les persones.

5. Organització interna del servei d'immigració dels municipis del Baix Llobregat.

5.1. Disseny institucional.

Els ajuntaments de la comarca del Baix Llobregat manifesten en la seva majoria que tenen una àrea que centralitza les actuacions en matèria d'immigració. 21 dels 30 municipis duen a terme les accions relacionades amb immigració des d'un àrea concreta, mentre que 7 municipis a la comarca no ho fan. Quan analitzem les dades segons la grandària municipal veiem que 4 dels 5 municipis grans (de més de 50.000 habitants) de la comarca centralitzen les accions d'immigració en un àrea, i Viladecans integra de manera transversal les accions que es desenvolupen en matèria d'immigració a les accions quotidianes dels diversos serveis de l'Ajuntament. Pel que fa als municipis mitjans entre 20.000 i 49.999 habitants, dels deu que hi ha a la comarca tots disposen d'una àrea que centralitza les actuacions en matèria d'immigració. Dels 15 municipis del Baix Llobregat de menys de 20.000 habitants, 8 disposen d'una àrea que centralitza les actuacions en matèria d'immigració i 6 no en disposen, això és degut principalment a la falta de recursos i de personal dels ajuntaments dels municipis amb menys habitants, més que al fet del baix índex de població estrangera. Els municipis de menys de 20.000 habitants que no tenen una àrea que centralitzi les accions d'immigració, malgrat estar per sota de la mitjana comarcal de l'11,9%, 5 d'aquests superen el 7% de població immigrada sobre el total de població.

Per altra banda, tal i com es pot observar a la Taula 12, on es presenta la informació en funció de la grandària del municipi, els Ajuntaments de la comarca comparteixen les competències entre l'àmbit d'immigració i altres serveis. Dels 15 municipis petits de la comarca 10 comparteixen competències amb d'altres àmbits, principalment amb serveis socials, dona, gent gran i en cap cas amb urbanisme. 6 dels 10 municipis mitjans comparteixen les competències amb d'altres àrees destacant cooperació, dona i relacions ciutadanes i participació.

Taula 12. Municipis del Baix Llobregat que comparteixen l'àrea d'immigració amb d'altres, classificats per blocs de grandària municipal.

Municipi	Servei Centralitzat	Mes competències tècniques junt amb immigració?	Benesar Social	Cooperació	Cultura	Dona	Ensenyament	Esports i lleure	Gent Gran	Hisenda	Jovenut	Promoció Econòmica	Relacions ciutadanes, Convivència, Participació	Salut	Urbanisme	Altres
Municipis de menys de 20.000 habitants																
Abrera		X	X			X										
Begues																
Castellví de Rosanes	X	X	X			X	X									
Cervelló			X					X								
Collbató	X		X			X			X							
Corbera de Llobregat	X															
Pallejà	X	X	X						X				X			
La Palma de Cervelló	X	X		X			X				X					
El Papiol		X					X				X	X				
Sant Climent de Llobregat		X	X			X			X							
Sant Esteve Sesrovires	X	X		X	X	X			X			X	X			
Sant Just Desvern	X	X	X													
Santa Coloma de Cervelló		X	X						X					X		
Torrelles de Llobregat	X	X	X			X			X		X					
Vallirana																
Municipis d'entre 20.000 i 49.999 habitants																
Esparreguera	X															
Esplugues de Llobregat	X	X					X				X		X			
Gavà	X	X				X										
Martorell	X															
Molins de Rei	X	X	X	X	X	X	X	X			X	X	X			
Olesa de Montserrat	X						X									
Sant Andreu de la Barca	X	X	X			X			X							
Sant Feliu de Llobregat	X	X		X									X			
Sant Joan Despí	X	X		X												
Sant Vicenç dels Horts	X			X		X							X			
Municipis de més de 50.000 habitants																
Castelldefels	X	X		X			X								X	
Cornellà de Llobregat	X												X			
Prat de Llobregat, El	X	X		X		X			X				X			X
Sant Boi de Llobregat	X	X				X					X					
Viladecans																
TOTALS	22	19	11	8	2	12	7	2	8	0	6	3	8	1	1	1

Font: OC-BL a partir de la informació del Departament de Diversitat i Ciutadania del Consell Comarcal del Baix Llobregat.

4 dels 5 municipis grans comparteixen l'àmbit d'immigració amb d'altres serveis. Viladecans al tenir els programes d'immigració integrats a les estructures tècniques dels diferents departaments no té unitat tècnica específica d'immigració i, per tant, no es pot determinar si l'ajuntament vincula o no les competències d'immigració amb d'altres àmbits.

Dels 4 municipis de més de 50.000 habitants que comparteixen els serveis tècnics destaquen les àrees de cooperació i dona, principalment. L'anàlisi general de la comarca mostra que 19 municipis comparteixen els serveis tècnics d'immigració amb d'altres serveis de l'ajuntament, destaca l'àmbit de dona (compartit amb immigració per 12 municipis comarcals) i serveis socials (compartit per 11 municipis de la comarca). 8 municipis no vinculen la gestió tècnica de la immigració amb cap àrea i 2 no saben si és així o no.

Pel que fa a les responsabilitats polítiques, 25 dels 30 municipis de la comarca depenen políticament d'una regidoria, en 10 d'aquests municipis la regidoria de la que depenen és serveis socials i 8 d'immigració. En 3 dels municipis de la comarca manifesten que l'àmbit d'immigració no té representació política i en 2 dels municipis depenen políticament d'alcaldia. Per tant, majoritàriament a 29 dels municipis del Baix Llobregat el disseny institucional és l'especialització de l'àmbit d'immigració, únicament 1 municipi té normalitzat en les diferents àrees municipals el servei d'immigració. Destaca el disseny transversal del servei que està lligat a d'altres departaments però hi ha sectorialitat de la presa de decisions ja que 25 dels municipis depenen políticament d'una regidoria.

5.2. Recursos Humans

Pel que fa als recursos humans, la comarca compta amb 58 tècnics i tècniques que es dediquen a tasques d'immigració.

Taula 13: Radiografia dels tècnics d'immigració segons la grandària municipal.

	tipus contracte		nivell d'estudis				dedicació			tècnics	
	Personal tècnic a la unitat d'immigració	Eventual	Fix	Superiors	No superiors	Ns/nc	Total	Parcial	Ns/nc	% Tècnics d'immigració sobre el total de tècnics de la comarca	% Tècnics d'immigració per municipi segons la grandària
Municipis més 50.000 habitants	8	5	3	8	0		4	4		13,8	1,6
Municipis de 20.000 habitants a 49.999 habitants	25	14	11	23	1	1	12	12	1	43,1	2,5
Municipis de menys de 20.000 habitants	25	5	20	22	2	1	2	23		43,1	1,7
total	58	24	34	53	3	2	18	39	1	100,0	

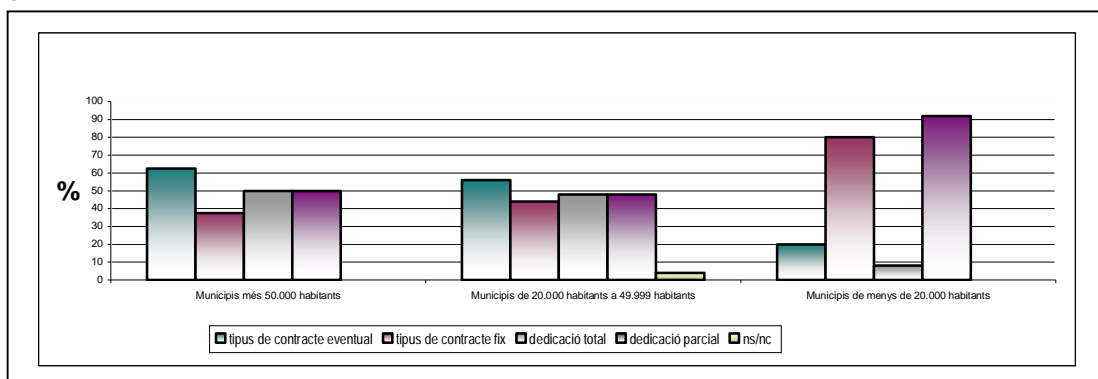
Font: OC-BL a partir de la informació del Departament de Diversitat i Ciutadania del Consell Comarcal del Baix Llobregat.

Dels 58 tècnics de la comarca, 8 treballen a algun dels 5 municipis de més de 50.000 habitants, 25 ho fan a algun dels 10 municipis de entre 20.000 i 49.999 i 25 desenvolupen les seves tasques a algun dels 15 municipis de menys de 20.000 habitants de la comarca.

La dedicació del personal tècnic varia segons la grandària municipal. S'observa que als municipis de més de 50.000 habitants 4 dels 8 tècnics s'hi dediquen de manera total i 4 de manera parcial. Pel que fa als municipis mitjans també està dividit de manera equitativa, 12 tècnics dediquen la seva jornada completa a l'àrea d'immigració i 12 comparteixen tasques amb d'altres àrees i d'un no en tenim la informació. Als municipis petits la dedicació parcial dels tècnics a l'àrea d'immigració és majoritària (23 dels 25 tècnics, mentre que únicament 2 s'hi dediquen de forma total. Per tant a la comarca únicament 18 tècnics i tècniques dediquen la seva jornada completa a qüestions de nova ciutadania i 39 ho fan de manera parcial.

Dels 58 tècnics municipals 24 tenen contractes eventuais i 34 contractes fixos. Destaquen els municipis de menys de 20.000 habitants, ja que dels 25 tècnics 20 són fixos i únicament 5 eventuais, fet que es correlaciona amb la diversitat de tasques desenvolupades pels tècnics dels municipis petits. Els municipis d'entre 20.000 habitants i menys de 50.000 per la seva part tenen 11 tècnics fixos i 14 eventuais, mentre que els municipis de més de 50.000 habitants tenen 3 tècnics fixos i 5 temporals. La temporalitat provoca canvis constants del personal tècnic que es dedica a les tasques d'immigració, comportant en alguns casos la discontinuïtat de programes i la poca identificació de l'usuari amb el servei.

Pel que fa a la formació del personal tècnic dels 58 treballadors dels que tenim informació 54 tenen estudis superiors, 3 estudis secundaris i d'un no en tenim la informació.

Gràfic 5: Percentatge del tipus de contractes laborals i la dedicació tècnica al servei d'immigració per grandària municipal.

Font: OC-BL a partir de la informació del Departament de Diversitat i Ciutadania del Consell Comarcal del Baix Llobregat.

El suport extern del servei d'immigració es duu a terme en 16 dels 30 municipis de la comarca, en 15 manifesten que no tenen serveis externalitzats en matèria d'immigració. Destaca el fet que únicament 2 municipis de menys de 20.000 habitants externalitzen part dels seus serveis d'immigració, mentre que 8 dels 10 municipis de més de 20.000 habitants i menys de 50.000, i 3 dels 5 de més de 50.000 habitants ho fan. Els serveis externalitzats més freqüents són l'assessorament jurídic que es duu a terme per CITE (com és el cas de Castelldefels o Gavà) i per AMIC (ofereixen assessorament a Collbató i a Sant Boi de Llobregat). D'altra banda, cal destacar també els cursos de català i d'alfabetització que fan municipis com Molins de Rei, Esplugues de Llobregat o Pallejà, molts d'aquests municipis a través dels CNL. Finalment com a serveis externalitzats cal destacar entre d'altres els projectes de foment de la participació i la convivència que duen a terme municipis com El Prat de Llobregat o Gavà.

5.3. Formació del personal.

Els tècnics municipals coincideixen en les qüestions formatives que com a professionals els faria falta per millorar el servei, malgrat es troben petites diferències segons la grandària municipal i sobretot segons si els tècnics es dediquen tota la jornada laboral a qüestions migratòries o porten altres serveis paral·lelament.

Els municipis de menys de 20.000 habitants on els tècnics porten més d'un servei municipal coincideixen en considerar de vital importància la formació en qüestions jurídiques i relacionades amb la llei d'estrangeria, mentre que els municipis d'entre 20.000 i 50.000 habitants i els de més de 50.000 habitants deriven aquestes qüestions als professionals de CITE o AMIC del municipi.

Per altra banda molts dels municipis de menys de 20.000 habitants consideren que seria positiu que els treballadors de l'ajuntament realitzessin cursos d'atenció a l'immigrant com a Castellví de Rosanes. 2 dels municipis de menys de 20.000 habitants del Baix Llobregat considerarien positiu que el tècnic d'immigració es pogués formar en idiomes.

Els municipis de entre 20.000 habitants i 50.000 habitants i els de menys de 50.000, la formació desitjada, és principalment sobre com fer l'anàlisi de les polítiques públiques, l'avaluació del servei i la construcció d'indicadors que els permetin per una banda poder justificar les subvencions que es fan des de el servei i per l'altra establir mecanismes de recerca de l'excel·lència del servei.

5.4. Finançament

La inversió que els municipis de la comarca fan en matèria d'immigració està estretament relacionada amb l'índex d'immigrants que tenen a nivell municipal alhora que amb la grandària del municipi. Així podem observar que dels 19 municipis del Baix Llobregat que tenen un pressupost propi en matèria d'immigració 17 tenen més d'un 7% d'immigració. Per altra banda pel que fa a la grandària municipal dels 5 municipis de més de 50.000 habitants de la comarca quatre tenen assignat un pressupost als serveis d'immigració en el cas de Sant Boi de Llobregat de 72.071€ (9,9% d'índex de població estrangera) i en el cas del Prat de Llobregat de 67.000€ (amb un índex de població estrangera del 9,8%). Destaca la gestió transversal de Viladecans, a l'integrar la gestió de la immigració des de totes les àrees de l'Ajuntament, no disposa d'una partida pròpia en matèria d'immigració. Dels 10 municipis d'entre 20.000 i 50.000 habitants de la comarca, nou tenen una secció pressupostària pròpia per l'àrea d'immigració destacant-hi els 140.000€ que hi pressuposta Martorell (amb un índex del 19% d'immigració) o els 71.737 d'Esparreguera (amb un 9,7% d'immigració).

Com es pot observar existeix una relació entre la grandària municipal i l'assignació d'una partida pressupostària a l'àrea d'immigració en el cas dels municipis grans i mitjans. Pel que fa als municipis de menys de 20.000 habitants, dels 15 que hi ha a la comarca 6 dediquen una partida pressupostària als serveis d'immigració i 7 no en dediquen, de Torrelles i Sant Climent de Llobregat no es coneix aquesta informació. Al relacionar la inversió pressupostària a l'àrea

d'immigració dels municipis de menys de 20.000 habitants i l'índex de població estrangera d'aquests s'observa que dels 6 municipis que tenen pressupost per l'àrea d'immigració 5 tenen un índex superior al 7%, i Santa Coloma de Cervelló que també compta amb una secció pressupostària per desenvolupar els cursos de català per immigrants, únicament té un índex del 3,7%.

Pel que fa als municipis que no compten amb pressupost per l'àrea d'immigració destaca Sant Just Desvern, ja que malgrat té un 12,3% d'immigració no disposa de partida pel servei. Cal destacar que el contingent de procedència al municipi majoritari és de la UE en un 60%. La resta de municipis de menys de 20.000 habitants que no tenen pressupost propi per l'àrea d'immigració tenen un índex inferior a l'11,9% (l'índex de població estrangera mitjà del Baix Llobregat).

Taula 14: Subvencions que reben els municipis del Baix Llobregat per número d'habitants i administració.

	Dels 5 municipis de més e 50.000 habitants						Dels 10 municipis d'entre 20.000 i 50.000 habitants						Dels 15 municipis de menys de 20.000 habitants						Total dels 30 municipis del Baix Llobregat					
	finançament d'altres administracions	Consell Comarcal	Diputació	Generalitat	Govern Central	UE	Reben finançament d'altres administracions	Consell Comarcal	Diputació	Generalitat	Govern Central	UE	Reben finançament d'altres administracions	Consell Comarcal	Diputació	Generalitat	Govern Central	UE	Reben finançament d'altres administracions	Consell Comarcal	Diputació	Generalitat	Govern Central	UE
si	5	0	5	5	1	0	10	0	10	9	3	0	11	9	6	2	0	0	26	9	21	16	4	0
no	0	5	0	0	4	5	0	10	0	1	7	1	3	2	5	9	11	11	3	17	5	10	22	26
Ns/nc	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4	4	4	4	4	1	4	4	4	4	4

Font: OC-BL a partir de la informació del Departament de Diversitat i Ciutadania del Consell Comarcal del Baix Llobregat.

Dels 30 municipis de la comarca 5 no reben cap tipus de subvenció per l'àrea d'immigració, i a Sant Climent de Llobregat no disposen d'aquesta informació. En aquest sentit destaca Sant Just Desvern pel seu 12,3% d'immigrants.

Dels municipis que sí reben finançament, cal destacar que ho poden fer de més d'una administració. 9 dels 26 municipis que reben finançament extern ho fan del **Consell Comarcal**, sent tots de menys de 20.000 habitants. El Contracte Programa és l'instrument que la Generalitat ha establert per impulsar la relació financera amb els Ajuntaments de menys de 20.000 habitants a través del Consell Comarcal que és qui coordina la col·laboració interadministrativa amb la Generalitat per obtenir una millor eficiència en la gestió dels serveis.

Reben finançament de la **Diputació de Barcelona** els 5 municipis de més de 50.000 habitants de la comarca i els 10 municipis de entre 20.000 i 50.000 habitants. Dels 11 municipis de menys de 20.000 habitants que reben finançament d'altres administracions 6 ho fan de la Diputació de Barcelona i 5 no. Per tant a la comarca, 21 dels 30 municipis reben finançament de la Diputació de Barcelona.

Pel que fa a les subvencions de la **Generalitat de Catalunya**, els 5 municipis de més de 50.000 habitants que reben subvenció en aquesta matèria tenen ajudes d'aquesta administració. Els 10 municipis d'entre 20.000 i 50.000 habitants reben subvencions de la Generalitat de Catalunya. Aquestes s'atorguen a través de la Secretaria per la Immigració pels municipis de menys de 20.000 habitants o a través dels Contracte Programa gestionat pel Consell Comarcal del Baix Llobregat pels municipis menors de 20.000 habitants.

En el cas dels municipis de menys de 20.000 habitants, únicament 3 municipis reben subvenció directe de la **Generalitat de Catalunya**: Corbera de Llobregat, Sant Just Desvern i Abrera⁶. La Secretaria d'Immigració preveu la subvenció per a municipis menors de 20.000 habitants per a dues línies d'actuació: d'una banda, la realització de programes i accions d'acollida i d'integració de persones estrangeres immigrades; i de l'altra, l'allotjament per a persones treballadores temporeres.

Les ajudes del **Govern Central** a la comarca només són percebudes per 4 dels municipis, 1 de més de 50.000 habitants i 3 d'entre 20.000 i 50.000 habitants. El Govern Central convoca subvencions per municipis, mancomunitats de municipis i comarques pel desenvolupament de programes innovadors a favor de la integració dels immigrants, cofinançats pel Fons Europeu de la Integració. Pel que fa a la resta de finançaments externs que es poden oferir per d'altres administracions, tals com els fons de la UE, cap dels municipis en gaudeix.

Per tant podem concloure que els municipis que tenen un pressupost assignat en matèria d'immigració, reben alhora finançament d'altres administracions. Dels nou municipis de la comarca que no tenen una secció pressupostària pròpia 7 reben finançament d'altres administracions. Per altra banda els municipis de major dimensió reben finançament de la

⁶ La Generalitat estableix que els municipis de menys de 20.000 habitants amb un índex de població estrangera superior a la mitjana catalana o amb més de 1.000 d'estrangers empadronats al municipi podran sol·licitar les subvencions a la Generalitat directament sense la necessitat de fer servir el Consell Comarcal com a ens supramunicipal mediador.

Diputació de Barcelona i la Generalitat en la seva majoria, els d'entre 20.000 i 50.000 habitants reben finançament de la Diputació, la Generalitat i en 3 casos del Govern Central i els municipis de menys de 20.000 habitants reben finançament via Consell Comarcal, en 7 casos de la Diputació i únicament en 2 casos de la Generalitat.

Organització interna del servei d'immigració dels municipis del Baix Llobregat.

- Els municipis del Baix Llobregat en la seva majoria centralitzen les actuacions en matèria d'immigració. Comparteixen les competències entre l'àmbit d'immigració i altres serveis, principalment amb serveis socials, dona i gent gran.
- 25 dels municipis de la comarca depenen políticament d'una regidoria. Els més destacats són els 10 casos de Serveis Socials i els 8 d'Immigració. El Baix Llobregat compta amb 58 tècnics que es dediquen a tasques d'immigració. D'aquests únicament 18 dediquen la seva jornada completa a qüestions de nova ciutadania i 37 ho fan de manera parcial. 54 tenen estudis superiors, 3 estudis secundaris i d'1 no en tenim la informació
- El suport extern del servei d'immigració es duu a terme en 16 dels 30 municipis de la comarca, principalment s'externalitza l'assessorament jurídic que es duu a terme per CITE i per AMIC, i els cursos de català i d'alfabetització que duu a terme el CNL.
- Els tècnics municipals coincideixen en les qüestions formatives que com a professionals els faria falta per millorar el servei. Destaquen principalment les qüestions jurídiques i les relacionades amb la llei d'estrangeria, l'atenció a l'immigrant, l'anàlisi de les polítiques públiques, l'avaluació del servei i la construcció d'indicadors.
- La partida pressupostària que els municipis de la comarca inverteixen a l'àrea d'immigració està estretament relacionada amb l'índex d'immigrants i la grandària del municipi. 19 municipis tenen un pressupost propi en matèria d'immigració.

6. Gestió i Planificació de les polítiques d'immigració.

6.1. Plans Locals.

A la comarca, hi ha 19 municipis que han redactat plans específics per coordinar les actuacions en matèria d'immigració. D'aquests 5 són municipis de més de 50.000 habitants, 9 han estat redactats per municipis d'entre 20.000 i 49.999 habitants i 5 per municipis menors a 20.000 habitants.

Destaquen els **Plans de Recepció i Acollida Municipal (PRAM)** o **Plans Integrals d'Acollida (PIA)**, que han redactat 11 dels municipis comarcals. Els plans de recepció i acollida municipals són instruments de gestió i planificació per abordar el fet migratori en l'àmbit local i els processos de diversificació social i cultural.

La **Diputació de Barcelona** ofereix suport econòmic i tècnic, per la redacció, disseny i viabilitat d'aquests plans. En base a l'anàlisi demogràfica i als serveis implicats en els processos d'acollida del municipi, es desenvolupa la programació i millora de les accions, programes i projectes municipals. Destaquen com a eixos principals dels plans, la recepció i l'acollida municipal i els programes per la convivència i la integració dels nousvinguts. Com a programes i accions destacades dins d'aquest eixos es repeteixen entre els municipis, les Guies d'acollida, el coneixement de l'entorn i les classes de català, entre d'altres.

Sovint quan es redacta un pla de convivència en un municipi ja fa temps que l'Administració local està impulsant accions en aquest sentit, directament o a través d'altres entitats. Per això els plans també serveixen per agrupar totes les actuacions que es porten a terme des de les diferents àrees i institucions, donar una coherència a l'acció de govern i establir mecanismes de coordinació.

Taula 15: Municipis del Baix Llobregat amb plans locals i principals eixos.

Municipi	Nom del Pla	Eixos estratègics
Abrera Collbató Esparreguera Olesa de Montserrat Sant Esteve Sesrovires Castelldefels	Programa Intermunicipal per la Convivència	Eix I: Plans Integrals de Ciutadania
		Eix II: Recepció i Acollida
		Eix III: Afavoriment de la Convivència ciutadana.
Corbera de Llobregat	Pla Municipal per la Convivència Intercultural a Castelldefels	Eix I: Recepció, Acollida i Normalització
		Eix II: Foment dels valors de convivència i diversitat
		Eix III: Participació
		Eix IV: Coordinació municipal
		Eix V: Col·laboració amb d'altres administracions públiques.
Cornellà de Llobregat	Pla de Recepció i Acollida Municipal	Eix I: Recepció i acollida
		Eix II: Promoure la convivència i integració de les persones novvingudes a Corbera de Llobregat
Esplugues de Llobregat	Pla Municipal de Recepció i Acollida	Eix I: Recepció inicial
		Eix II: Adquisició de drets
		Eix III: Aprenentatge de la llengua
		Eix IV: Integració social i econòmica
		Eix V: Integració sociocultural i participació ciutadana.
Gavà	Pla Local de Nova Ciutadania en tràmit	Eix I: Empadronament
		Eix II: Potenciar el coneixement de la llengua i cultura catalanes.
		Eix III: Potenciar el coneixement i autonomia en l'accés i la utilització dels serveis i recursos que ofereix la ciutat
		Eix IV: Drets i deures, legals i cívics
Martorell	Pla Local de Nova Ciutadania	Eix 1. Empadronament i atenció ciutadana; habitatge i seguretat ciutadana.
		Eix II. Servei d'acollida; convivència i civisme; mercat de treball i formació ocupacional
		Eix III: Serveis Socials, cultura i esports. Educació i igualtat d'oportunitats.
Molins de Rei	Pla de Recepció i Acollida de Martorell (PRAM)	Eix I: Recepció i acollida (programes com la creació OAC, servei de mediació, guia d'acollida, etc)
El Papiol	Pla Integral de Ciutadania	Eix I: Recepció i Acollida;
		Eix II: Convivència ciutadana des de la perspectiva intercultural;
		Eix III: Governabilitat
El Prat de Llobregat	Pla d'Acollida i integració de persones i famílies novvingudes del Papiol	Eix I: Recepció o primera acollida
		Eix II: Àmbit Educatiu
		Eix III: Àmbit Lingüístic
		Eix IV: Àmbit Laboral
		Eix V: Àmbit Sanitari
		Eix VI: Àmbit de Serveis Socials
		Eix VII: Àmbit de l'Habitatge
		Eix VIII: Àmbit de la participació social i cívica.
Sant Andreu de la Barca	Pla local per una nova ciutadania i immigració	Eix I: Promoció i cultura de la diversitat com a eina per construir el Concepte de Nova Ciutadania.
		Eix II: Promoció de la integració social de les persones novvingudes
		Eix III: Adaptació de l'organització als canvis socials.
Sant Boi de Llobregat	Pla d'acollida	Eix I: Programa integral d'acollida (Cursos de català, promoció de coneixement de l'entorn).
		Eix II: promoció de l'acomodació a la diversitat (DIVBARCA: convivència en la diversitat per a infants i joves).
Sant Feliu de Llobregat	Programa municipal transversal de Nova Ciutadania	Eix I: Recepció i acollida municipal
		Eix II: Educació per la Diversitat
		Eix III: accés i ús a altres serveis i recursos bàsics
		Eix IV: Atenció a col·lectius específics.
		Eix V: convivència, mediació, civisme i cooperació.
		Eix VI: prospecció i comunicació.
Sant Joan Despí	Pla de Ciutadania i immigració	Eix I: Polítiques d'acollida
		Eix II: Polítiques d'igualtat
		Eix III: Polítiques d'acomodació.
Viladecans	Pla de Recepció i Acollida Municipal	Eix I:Recepció inicial
		Eix II: Adquisició de Drets.
		Eix III: Integració social i econòmica.
		Eix IV: Integració sociocultural i participació.
Viladecans	Pla de recepció i acollida municipal de Viladecans	Eix I: Recepció i acollida
		Eix II: Benestar Socioeconòmic
		Eix III: Integració sociocultural

Font: OC-BL a partir de la informació del Departament de Diversitat i Ciutadania del Consell Comarcal del Baix Llobregat.

En aquesta línia, la Diputació també duu a terme la redacció dels **Plans integrals de ciutadania i plans de convivència** amb l'objectiu d'estructurar el conjunt de propostes d'actuació que reforcen els valors cívics, la convivència i la cohesió social al municipi. S'ofereix també assessorament i acompanyament en el desenvolupament i en la implementació d'accions, programes i projectes concrets. Sota aquests principis es desenvolupen els plans locals com el de Molins de Rei, en el que a més a més de la recepció i acollida hi destaquen altres eixos com la convivència ciutadana des de la perspectiva intercultural i la governabilitat.

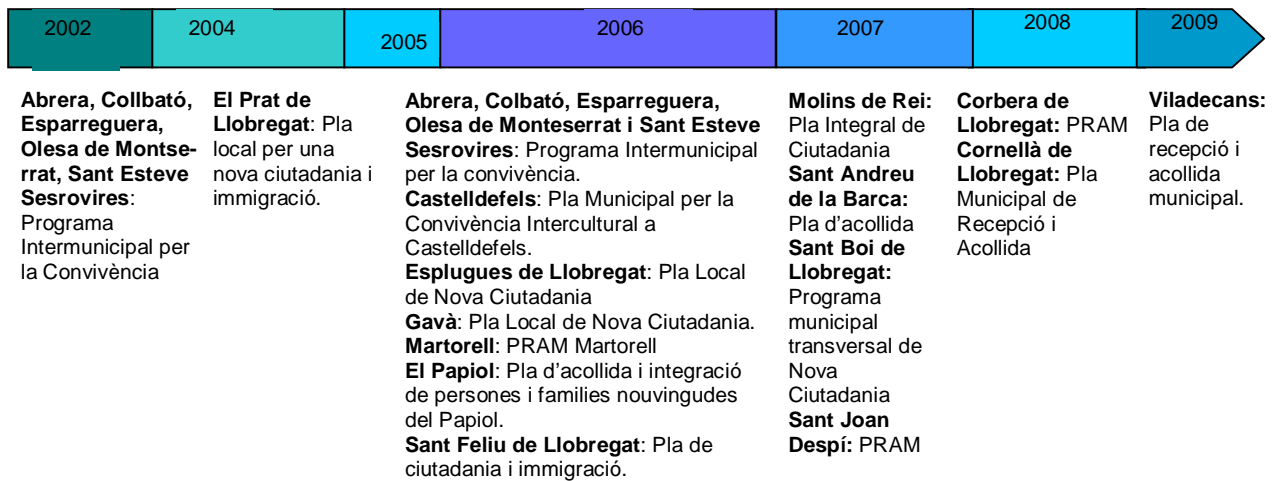
Malgrat que a la comarca no s'han desenvolupat, en la línia dels PRAM cal destacar també els **Plans Municipals de Ciutadania i immigració**, impulsats per la Secretaria per a la Immigració de la Generalitat de Catalunya.

A la taula 6 es poden observar els municipis que han desenvolupat plans locals i els eixos estratègics més destacats. Com a iniciativa innovadora s'observa el Programa Intermunicipal per la Convivència dut a terme per cinc dels municipis de la zona nord, el qual marca els criteris en matèria d'immigració i és fruit de les dinàmiques de treball conjuntes que han permès la implementació d'estratègies conjuntes als cinc municipis.

Per tant, s'observa que en quant a la planificació estratègica municipal els municipis amb major índex de població estrangera tenen plans locals estratègics per gestionar aquest fet, com es el cas de Castelldefels amb un 23% d'immigració o Corbera un municipi de menys de 20.000 habitants amb un 11% d'immigració. Destaca Sant Just Desvern, ja que malgrat tenir un 12,3% d'immigració no ha desenvolupat cap pla estratègic de gestió de la immigració.

Dels 19 plans de la comarca, el primer pla es va dur a terme a Olesa de Montserrat el 1996, el 2002 a Sant Esteve Sesrovires van redactar el Programa Intermunicipal per la Convivència i la Cohesió Social, durant el 2006 es van dur a terme el major nombre de plans locals, un total de set quan l'índex de població estrangera a la comarca era del 9,5%, quatre es van realitzar al 2007 quan l'índex de població estrangera del Baix Llobregat era del 9,9%, el 2008 amb un índex de 10,9% a la comarca es van redactar dos plans i el més recent ha estat aprovat el 2009 a Viladecans.

Gràfic 6: Línia temporal dels plans de recepció i acollida del Baix Llobregat.



Font: OC-BL a partir de la informació del Departament de Diversitat i Ciutadania del Consell Comarcal del Baix Llobregat.

6.2. Avaluació dels serveis.

L'avaluació genera coneixement per la presa de decisions en la gestió, alhora que ofereix informació útil per millorar l'eficàcia i l'eficiència, els resultats i els impactes que es generen fruit del desenvolupament dels serveis d'immigració.

Donat que les necessitats evolucionen, cal avaluar-les constantment i fer els ajustaments oportuns de les polítiques en marxa, és necessari avaluar tant l'oferta com la demanda del servei.

Els mecanismes d'avaluació dels serveis i programes que es duen a terme als municipis són diversos, hi ha memòries, comissions de seguiment, enquestes de satisfacció i valoració, entre d'altres.

Dels 30 municipis de la comarca 20 duen a terme algun tipus d'acció per avaluar les iniciatives impulsades per l'Ajuntament en matèria d'immigració. L'avaluació municipal està estretament lligada a la grandària del municipi, ja que els 5 municipis de més de 50.000 habitants de la comarca duen a terme accions d'avaluació de les polítiques migratòries, tals com memòries com és el cas del Prat de Llobregat, Sant Boi de Llobregat i Cornellà de Llobregat o comissions tècniques i polítiques com és el cas de Castelldefels. Els 10 municipis d'entre 20.000 habitants i

49.999, fan accions d'avaluació del servei d'immigració com els informes de seguiment que es fan a Gavà, els qüestionaris de satisfacció que es fan a Sant Andreu de la Barca o la Comissió de Servei i Seguiment de Projectes que avalua el servei d'immigració a Olesa de Montserrat. Per altra banda, dels municipis de menys de 20.000 habitants només 4 duen a terme l'avaluació del servei d'immigració, mitjançant memòries. Els municipis que duen a terme tasques d'avaluació, superen el 8,0% d'índex de població estrangera municipal, l'excepció és Molins de Rei que amb un índex migratori del 5,9% ha establert mecanismes d'avaluació del servei d'immigració.

Els 10 municipis de la comarca que no avaluen el servei d'immigració són menors de 20.000 habitants, i tenen índex de població estrangera en la seva majoria menor del 7,5% d'immigració municipal.

6.3. Detecció de necessitats.

Pel que fa a les necessitats detectades, els 30 municipis de la comarca recullen informació sobre les necessitats i demandes en matèria d'immigració del propi servei. 13 dels municipis de la comarca obtenen informació sobre les necessitats gràcies als interlocutors del territori, quinze dels municipis obtenen informació dels òrgans o espais participatius, 19 ajuntaments recopilen les necessitats i demandes als espais de coordinació amb altres àrees municipals en una aposta per la transversalitat del servei d'immigració. La transversalitat en l'avaluació és un aspecte a destacar tant pel que fa a la coordinació amb d'altres àrees com per la coordinació amb les entitats. 13 municipis obtenen la informació de la coordinació amb altres entitats i d'estudis sobre la immigració i 5 ho fan a través d'observatoris.

Cal assenyalar que Esparreguera i Olesa de Montserrat són els municipis que duen a terme més accions d'avaluació i detecció de les necessitats dels usuaris en matèria d'immigració.

El punt feble de la detecció de necessitats a la comarca es troba als estudis i observatoris, ja que pocs municipis utilitzen aquests recursos per analitzar el fet migratori. En aquest sentit però, cal destacar l'estudi realitzat a Collbató per tal de detectar les necessitats específiques de la població immigrant. Les conclusions han estat que al marge de necessitats puntuals com un espai per resar, les necessitats eren les mateixes que les de la població autòctona.

En aquesta línia cal destacar que independentment de la grandària dels municipis les necessitats dels seus habitants d'origen estranger tendeixen a coincidir. Les demandes que mitjançant els mecanismes de detecció, els tècnics destaquen són:

- Assessorament jurídic i laboral
- Formació: classes de català i d'alfabetització principalment.
- Qüestions relacionades amb serveis socials derivades de les situacions de vulnerabilitat econòmica que pateix el col·lectiu d'immigrants (beques de menjador, ajudes per lloguer, PIRMI, etc)
- Recerca de feina, que s'ha accentuat en l'actual context de crisi laboral.
- Informes d'arrelament i informes de reagrupament familiar.
- Assessorament per l'escolarització dels fills.
- Processos d'acollida i de coneixement de l'entorn (serveis del municipi, etc).

Gestió i Planificació de les polítiques d'immigració.

- 19 municipis han redactat plans específics per coordinar les actuacions en matèria d'immigració. Destaquen els Plans dissenyats per la Diputació de Barcelona, 11 dels municipis del Baix Llobregat han redactat Plans de Recepció i Acollida Municipal (PRAM).

- Els mecanismes d'avaluació dels serveis i programes que es duen a terme als municipis són diversos, hi ha memòries, comissions de seguiment, enquestes de satisfacció i valoració, entre d'altres. Dels 30 municipis de la comarca 20 duen a terme algun tipus d'acció d'avaluació

- Els 30 municipis de la comarca recullen informació sobre les necessitats i demandes en matèria d'immigració del propi servei. El punt feble de la detecció de necessitats es troba als estudis i observatoris. Independentment de la grandària dels municipis les necessitats dels seus habitants d'origen estranger tendeixen a coincidir.

7. Coordinació, transversalitat i participació.

7.1. Coordinació, transversalitat i participació.

Hi ha coordinació efectiva entre les diferents àrees dels ajuntaments per tractar els temes d'immigració, a 11 dels municipis de la comarca, 3 de més de 50.000 habitants, 2 de menys de 20.000 habitants, i la resta d'entre 20.000 i 49.999, amb uns índex de població estrangera en tots els casos superiors al 8%. Cal destacar que això contrasta amb la planificació transversal dels serveis que es preveu als plans locals i als dissenys dels serveis en la majoria dels ajuntaments del Baix Llobregat. Els municipis però argumenten que malgrat gairebé tots tenen dissenyats circuits transversals l'aplicació d'aquests es dificulta per les rutines de treball que s'arrossegueu a les diferents àrees dels ajuntaments.

Destaca entre les accions de coordinació als municipis, l'experiència de Castelldefels que dos vegades a l'any reuneix a la Comissió política de Convivència i Comunicació i bianualment reuneixen la Comissió tècnica de Convivència Intercultural, ambdues dissenyades pel Pla Municipal de Convivència de Castelldefels. A Gavà treballen de forma transversal gràcies al Consell Assessor del Pla Local de Nova Ciutadania que aglutina a les diferents forces polítiques municipals per tal de fixar les línies polítiques en matèria de nova ciutadania i es reuneixen de manera anual. També cal destacar l'organització de Viladecans, on la transversalitat i coordinació està tant arrelada en matèria de nova ciutadania que no tenen àrea d'immigració, sinó que les necessitats del col·lectiu estan integrades als circuits normalitzats de l'ajuntament i totes les àrees municipals tenen una especial sensibilització envers els nouvinguts. L'aposta per la transversalitat data de 1996, i des de l'Ajuntament no consideren que existeixi una coordinació en matèria d'immigració ja que aquesta qüestió forma part de les diferents àrees que es coordinen entre elles sense tenir com a nexa el fenomen migratori.

A la majoria dels municipis, es duen a terme les accions transversals de manera informal i depenent motes vegades més dels projectes que s'estiguin desenvolupant o els casos que sorgeixin puntualment que d'una estructura formalitzada. La coordinació tècnica sol ser fruit de la bona relació entre els tècnics i es sol dur a terme per via telefònica.

Pel que fa a la participació amb les entitats i les associacions que treballen qüestions relacionades amb el fenomen de la immigració, 12 dels municipis afirmen desenvolupar

processos en aquest sentit. D'aquests municipis, 5 són de més de 50.000 habitants, 5 d'entre 20.000 i 50.000 habitants i únicament Sant Just Desvern i Corbera de Llobregat de menys de 20.000 habitants tenen oberts espais de participació amb les entitats. L'organització és en la majoria de casos mitjançant els Consells Municipals de nova ciutadania, com és el cas del Consell de Convivència Intercultural de Castelldefels format per les entitats i associacions procedents de tots els àmbits (educació, solidaritat, esports, religió, etc). A Sant Boi de Llobregat destaquen també la comissió de participació i nova ciutadania on estan representades les entitats del municipi de persones d'origen estranger i de persones vinculades als col·lectius de nouvinguts i a Cornellà de Llobregat el Pla d'Inclusió Social on es revisa el Pla amb la implicació de les entitats socials.

En dos municipis es duen a terme taules, en el cas del Prat de Llobregat la Taula de la nova ciutadania, i en el cas de Sant Joan Despí, la Taula d'entitats. A Martorell des de mitjans del 2008, es reuneixen cada 3 mesos els representants de les entitats de nouvinguts a la xarxa Xarxem.

A Begues destaquen que no hi ha coordinació amb els immigrants perquè aquests no s'han constituït en entitats, únicament estan coordinats religiosament a través de l'església evangelista que agrupa a molts brasilers del municipi. Destaquen per altra banda que els que formen part d'associacions ho fan a Gavà o a Barcelona. La coordinació a través d'entitats religioses també es duu a terme a Sant Joan Despí a través del Centre Islàmic. El fet que no s'hagin constituït associacions d'immigrants o entitats que treballin el fet migratori és comú a molts dels municipis, especialment els de menys de 20.000 habitants.

D'altres municipis sí tenen entitats d'immigrants, aquestes són de caire cultural o esportiu com és el cas de Corbera de Llobregat on hi ha tres entitats d'immigrants paraguaians però únicament estan coordinats per fer balls tradicionals i la relació amb l'ajuntament es limita a la demanda d'espais per realitzar les activitats. A Sant Esteve Sesrovires, per la seva part, els immigrants participen a entitats esportives, sent aquesta la finalitat i no pas qüestions específiques del col·lectiu.

Diversos municipis tenen relació amb entitats d'immigrants però no de manera coordinada sinó informal i puntual.

En aquest sentit al Baix Llobregat, molts dels espais que es presenten com a participació no se'n poden dir participatius perquè moltes vegades només s'utilitzen per a coordinar actuacions. D'altra banda molts dels espais s'han creat en situacions de conflicte que un cop desapareixen l'assistència a aquests és mínima. Altre dels fets observats en base a la participació de la població estrangera és que els espais de reunió tendeixen a ser plenaris on s'expliquen les actuacions, les decisions que es prenen tant a les Taules com a les Comissions no són vinculants, fet que desmotiva la participació de la població.

7.2 Coordinació a nivell supramunicipal.

Els municipis de la comarca, es coordinen amb administracions supramunicipals: el Consell Comarcal, el Servei de Polítiques de Diversitat i Ciutadania de la Diputació de Barcelona i la Secretaria de la Immigració de la Generalitat de Catalunya.

La relació del **Consell Comarcal** amb els municipis del Baix Llobregat, difereix segons la grandària municipal. El departament de diversitat i ciutadania del Consell Comarcal té com a objectiu donar suport en matèria de gestió de les polítiques de nova ciutadania i diversitat a tots els municipis de la comarca. Per altra banda, des del 2005 es coordina un Pla de suport als municipis de menys de 20.000 habitants per a la definició i realització de polítiques d'acollida i de gestió de la diversitat, i és l'administració que dóna accés a través del Contracte Programa a les subvencions del fons de la Secretaria per la Immigració de la Generalitat de Catalunya. La relació dels municipis amb el Consell Comarcal també es dóna gràcies a la **Xarxa d'intercanvi d'experiències**, iniciada el 2008 amb l'objectiu de facilitar un espai de trobada, d'ajuda mútua i aprenentatge i afavorir l'intercanvi d'informació i coneixement.

La coordinació amb la **Generalitat de Catalunya** es duu a terme a través de la **Secretaria per la Immigració** i el referent territorial assignat entre d'altres comarques pel Baix Llobregat. La relació amb la Generalitat de Catalunya és directa a través del Contracte Programa pels municipis majors de 20.000 habitants. Molts dels municipis tant grans com petits, afirmen que mantenen relació amb la Secretaria per dur a terme consultes tècniques sobre situacions concretes que es troben en matèria d'immigració. Per altra banda un important grup de municipis afirma que només manté relació amb la Secretaria per la Immigració per tal de demanar i gestionar les subvencions que ofereixen a través del Fons d'acollida. Per altra banda molts dels

municipis també es coordinen amb els **Consortis per la Normalització Lingüística**, organismes dependents de la Generalitat de Catalunya i dels ajuntaments.

Pel que fa a la **Diputació de Barcelona**, els municipis de la comarca ressalten el suport tècnic, la formació i les subvencions per tal de dur a terme plans de recepció i acollida o els plans locals de ciutadania, a través del Servei de Diversitat i Ciutadania. També cal destacar els programes d'agents d'acollida de diversitat i ciutadania als que múltiples municipis de la comarca, com Esplugues de Llobregat s'han acollit. Cal recordar, però, que igual que passa amb la Generalitat de Catalunya, la relació i coordinació amb la Diputació de Barcelona tendeix a no ser constant i estar limitada a les subvencions que s'atorguen als ens municipals.

Pel que fa a la coordinació amb els **agents socials**, cal destacar la relació de molts dels municipis amb els sindicats, tant amb CCOO a través del CITE, com amb UGT a través d'AMIC.

Una de les experiències de coordinació supramunicipal interessants que es duen a terme a la comarca és el **Pla Intermunicipal** de la zona nord en el que participen els municipis d'Olesa de Montserrat, Esparreguera, Abrera, Collbató i Sant Esteve Sesrovires. Fruit d'un conveni marc que coordina la relació i col·laboració mensual entre els municipis.

Coordinació, transversalitat i participació.

- Els ajuntaments tenen dissenyats circuits transversals però l'aplicació d'aquests es difusa. A la majoria dels municipis, es duen a terme les accions transversals de manera informal i depenent dels projectes. La coordinació tècnica sol ser fruit de la bona relació entre els tècnics i es sol dur a terme per via telefònica.

- A 12 dels municipis hi ha participació d'entitats i associacions que treballen qüestions relacionades amb el fenomen de la immigració. La coordinació amb les entitats d'immigrants, es du a terme mitjançant els Consells Municipals i les taules. En alguns municipis els immigrants no s'han constituït en entitats i en d'altres municipis tenen relació amb entitats d'immigrants però no de manera coordinada sinó informal i puntual.

- Els municipis de la comarca, es coordinen a nivell d'immigració amb administracions supramunicipals: el Consell Comarcal, el Servei de Polítiques de Diversitat i Ciutadania de la Diputació de Barcelona i la Secretaria de la Immigració de la Generalitat de Catalunya, i amb els agents socials a través de CITE i AMIC.

8. Actuacions

A Catalunya, les accions més destacades⁷ que es duen a terme a l'àmbit local en matèria d'immigració es centren en:

- accions d'acollida,
- cursos de llengua,
- ocupació i treball,
- educació,
- aprofundir en el coneixement de la realitat,
- igualtat d'accés als serveis,
- promoció de la participació
- millora de la convivència
- i la gestió de la diversitat

A tots els municipis del Baix Llobregat s'han impulsat actuacions en l'àmbit de la immigració, accions però molt heterogènies.

Tot seguit, s'analitzen les polítiques d'acollida, les polítiques de promoció de la igualtat d'oportunitats, les polítiques de promoció de la convivència i d'altres actuacions dels ens municipals de la comarca tenint en compte la grandària municipal ja que resulta un factor determinat en el disseny de determinades polítiques d'immigració.

8.1. Polítiques d'acollida

Pel que fa a les polítiques d'acollida, els municipis de la comarca duen a terme diverses accions. Menys de la meitat, 12 dels municipis del Baix Llobregat, tenen oficines d'informació i assessorament pels immigrants independents de les oficines d'atenció al ciutadà. 8 dels municipis tenen més de 20.000 habitants i tots comparteixen índex de població estrangera superiors al 8%.

8.1.1 Municipis de més de 50.000 habitants.

A tots els municipis de **més de 50.000** habitants de la comarca es duen a terme cursos i accions formatives de coneixement de l'entorn.

⁷ Fundació Jaume Bofill. 2006. Estudi de la gestió de la immigració a l'àmbit local: reptes i actuacions. Barcelona.

Alhora tots els municipis duen a terme accions en quant a informació, orientació i assessorament laboral.

El Prat de Llobregat, Cornellà de Llobregat i Viladecans, han desenvolupat també l'elaboració de protocols d'acollida, mentre únicament 2 municipis elaboren materials informatius d'acollida. Tots els ajuntaments a excepció de Cornellà de Llobregat, duen a terme tasques d'assessorament jurídic en temes d'estrangeria.

Per últim, 2 dels municipis de més de 50.000 habitants ofereixen formació en llengua castellana. A Castelldefels les classes de castellà van ser una demanda de la població i es fan conjuntament amb les sessions de coneixement de l'entorn.

8.1.2 Municipis d'entre 20.000 i 50.000 habitants

Al Baix Llobregat hi ha 10 municipis d'entre **20.000 i 50.000** habitants, a 8 es duen a terme cursos i accions formatives de coneixement de l'entorn. També 8 fan assessorament jurídic en temes d'estrangeria i orientació i assessorament laboral.

A 7 dels ajuntaments de la comarca s'elaboren protocols d'acollida. Alhora, la majoria elaboren materials informatius d'acollida. Pel que fa als cursos en llengua castellana només 3 dels municipis mitjans els duen a terme.

8.1.3. Municipis de 20.000 i menys habitants

Al Baix Llobregat 15 dels 30 municipis són de 20.000 o menys habitants, les polítiques migratòries en acollida difereixen en aquests segons el grau d'immigració ja que l'heterogeneïtat municipal fa que l'índex de població estrangera entre els municipis de menys de 20.000 habitants oscil·li entre el 12,3% de Sant Just Desvern o el 10,9% de Corbera de Llobregat fins el 3,3% de Sant Climent de Llobregat o el 3,7% de Santa Coloma de Cervelló.

5 dels municipis de **menys de 20.000** habitants de la comarca desenvolupen cursos i accions formatives de coneixement de l'entorn. S'han elaborat protocols d'acollida a 3 municipis: Sant Esteve Sesrovires, Corbera de Llobregat i Sant Just Desvern. També 5 dels municipis petits elaboren materials informatius d'acollida coincidint amb els que tenen major índex de població

estrangera. Per altra banda només 1 municipi de menys de 20.000 habitants du a terme actuacions per fomentar l'empadronament.

Dels 15 municipis petits de la comarca, 6 tenen assessorament jurídic en temes d'estrangeria, els altres municipis deriven els usuaris a altres serveis de la comarca o externalitzen el servei. Les accions d'informació, orientació i assessorament laboral són les més esteses ja que 11 dels 15 municipis les dues a terme, alhora que la formació en llengua catalana és realitzada per 12 dels municipis de menys de 20.000 habitants, en contraposició a l'escassa aplicació que té als municipis de més de 20.000 habitants.

Les classes de català tenen en general, molt bona acollida entre la població nouvinguda, la majoria de municipis destaquen molt positivament l'activitat. Malgrat alguns es queixen de la poca permanència al servei dels alumnes. Cal destacar també pel foment del català, les parelles lingüístiques. La meitat dels municipis de la comarca, fan sessions de benvinguda, sense tenir aquesta activitat correlació directe amb la grandària municipal.

Per últim, destacar que Gavà duu a terme totes les actuacions d'acollida per les que se'ls ha preguntat, igual que Esparreguera i Martorell que fan totes les actuacions d'acollida excepte les accions formatives en llengua castellana. Per altra banda, Cervelló, Sant Climent de Llobregat i Santa Coloma de Cervelló no duen a terme cap acció d'acollida al municipi, d'entre les que han estat preguntades.

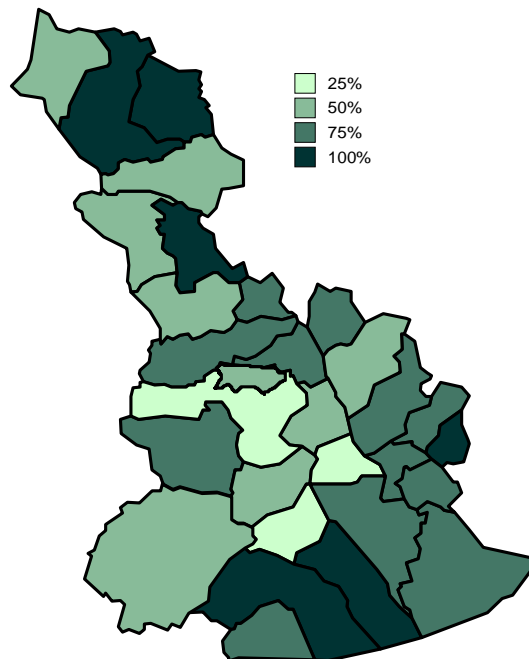
8.1.4. Possibles millores en les accions de recepció i acollida municipal

La importància de les polítiques de recepció i acollida, recau en l'aprovació de la Llei 10/2010 del 7 de maig d'acollida a les persones immigrades i retornades a Catalunya. En aquest sentit els municipis tenen 6 anys per acomodar les seves polítiques al que la llei estableix.

En l'explotació de les entrevistes al personal tècnic dels municipis, les principals deficiències que aquests destaquen en qüestions de recepció i acollida són internes, principalment per la manca de transversalitat en els serveis que dificulta la derivació dels usuaris i els escassos recursos tant econòmics com humans, especialment als municipis de menys de 20.000 habitants.

Per una altra banda també destaquen que les possibles millores dels processos de recepció i acollida passarien per incorporar un servei de traducció i interpretació per les persones que arriben al municipi i no coneixen l'idioma, o una recepció personalitzada des de l'empadronament. El personal tècnic també ha destacat la necessitat d'establir circuits d'acollida més formals.

Gràfic 7: Percentatge de realització de les actuacions d'acollida



Font: OC-BL a partir de la informació del Departament de Diversitat i Ciutadania del Consell Comarcal del Baix Llobregat.

Taula 16 : polítiques d'acollida

POLÍTIQUES D'ACOLLIDA																									
Municipi	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	Municipis	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K		
Abrera												Olesa de Montserrat													
Begues												Pallejà													
Castelldefels												Prat de Llobregat, El													
Castellví de Rosanes												Sant Andreu de la Barca													
Cervelló												Sant Boi de Llobregat													
Collbató												Sant Climent de Llobregat													
Corbera de Llobregat												Sant Esteve Sesrovires													
Cornellà												Sant Feliu de Llobregat													
El Papiol												Sant Joan Despí													
Esparreguera												Sant Just Desvern													
Esplugues												Sant Vicenç dels Horts													
Gavà												Santa Coloma de Cervelló													
La Palma de Cervelló												Torrelles													
Martorell												Vallirana													
Molins de Rei												Viladecans													

Font: OC-BL a partir de la informació del Departament de Diversitat i Ciutadania del Consell Comarcal del Baix Llobregat.

A	Oficina d'informació i assessorament als immigrants (independent de les oficines d'atenció al ciutadà).
B	Cursos i accions formatives per al coneixement de l'entorn social i cultural.
C	Elaboració del circuit d'acollida.
D	Elaboració de protocols d'acollida.
E	Elaboració de materials informatius d'acollida.
F	Assessorament jurídic en temes d'estrangeria.
G	Sessions de benvinguda (visites d'informació i de presentació d'equipament públics).
H	Informació, orientació i assessorament laboral.
I	Accions formatives llengua catalana.
J	Accions formatives llengua castellana.
K	Foment de l'empadronament.

Font: OC-BL a partir de la informació del Departament de Diversitat i Ciutadania del Consell Comarcal del Baix Llobregat.

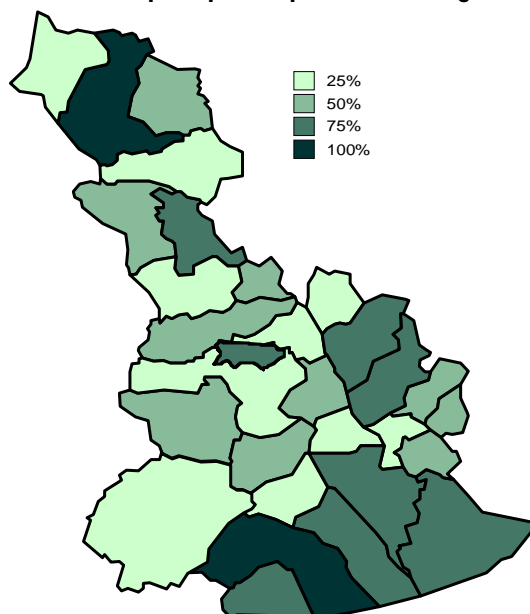
8.2. Polítiques de promoció de la igualtat

Pel que fa a les actuacions de foment de la **igualtat**, destaquen les accions formatives que promouen l'autonomia dels usuaris tant a nivell laboral, acadèmic com lingüístic. En aquest sentit també destaquen les accions de suport a l'alumnat nouvingut, que es duen a terme a 16 municipis del Baix Llobregat.

Destaca per altra banda que els municipis de **més de 20.000 habitants** són els que fan més accions per la promoció de la igualtat d'oportunitats, principalment Gavà que desenvolupa totes les accions per les que han estat preguntats (formació i inserció per a joves, accions d'accés a l'habitatge, accions per promoure l'accés a la salut i al treball, accions per millorar la capacitat intercultural dels professionals de l'administració i accions de traducció i interpretació) i Esparreguera que desenvolupa totes les accions exceptuant la traducció i interpretació lingüística.

Pel que fa a les polítiques de promoció de la igualtat cal assenyalar les que s'especialitzen en els col·lectius juvenil i les dones. A Martorell destaquen les actuacions en el marc del programa d'orientació per a joves Arrels, on s'assessora als joves de 16 a 18 anys en qüestions laborals, d'oci i associacionisme. A Sant Esteve Sesrovires també tenen l'espai obert com a punt de referència pels joves nouvinguts del municipi. Altres iniciatives comarcals són la formació a dones que es duu a terme a Sant Boi de Llobregat en el marc del programa Aurora de formació de dones joves i la formació per a dones a Cornellà de Llobregat.

Gràfic 8: Percentatge de realització de les polítiques de promoció de la igualtat d'oportunitats



Font: OC-BL a partir de la informació del Departament de Diversitat i Ciutadania del Consell Comarcal del Baix Llobregat.

Taula 17: Politiques de promoció de la igualtat d'oportunitats.

POLÍTQUES DE PROMOCIÓ DE LA IGUALTAT D'OPORTUNITATS																								
Municipi	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	Municipis	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J			
Abrera											Olesa de Montserrat													
Begues											Pallejà													
Castelldefels											Prat de Llobregat, El													
Castellví de Rosanes											Sant Andreu de la Barca													
Cervelló											Sant Boi de Llobregat													
Collbató											Sant Climent de Llobregat													
Corbera de Llobregat											Sant Esteve Sesrovires													
Cornellà de Llobregat											Sant Feliu de Llobregat													
El Papiol											Sant Joan Despí													
Esparreguera											Sant Just Desvern													
Esplugues											Sant Vicenç dels Horts													
Gavà											Santa Coloma de Cervelló													
La Palma de Cervelló											Torrelles													
Martorell											Vallirana													
Molins de Rei											Viladecans													

Font: OC-BL a partir de la informació del Departament de Diversitat i Ciutadania del Consell Comarcal del Baix Llobregat.

POLÍTiques DE PROMOCIÓ DE LA IGUALTAT D'OPORTUNITATS	
A	Accions de traducció i interpretació lingüística.
B	Accions formatives que promoguin la capacitat individual, laboral, acadèmica, lingüística, etc. de les persones d'origen immigrant.
C	Accions per la formació professional i la inserció laboral de joves a partir dels 16 anys.
D	Accions que promoguin la capacitat individual i la inserció laboral de les dones.
E	Accions per promoure l'accés a l'habitatge (programes d'intermediació per a l'accés a pisos de lloguer, programes d'habitatge compartit, etc.).
F	Accions per promoure l'accés a la salut (coneixement del sistema sanitari, campanyes de salut pública, d'hàbits de salut alimentaris, etc.).
G	Accions per promoure l'accés al treball (programes d'intermediació laboral, programes per a la creació de microempreses i d'autoocupació, etc.).
H	Accions de suport a l'alumnat nouvingut i a les seves famílies.
I	Formació per millorar la capacitat intercultural dels professionals de l'Administració.
J	Altres actuacions (indiqueu quines):

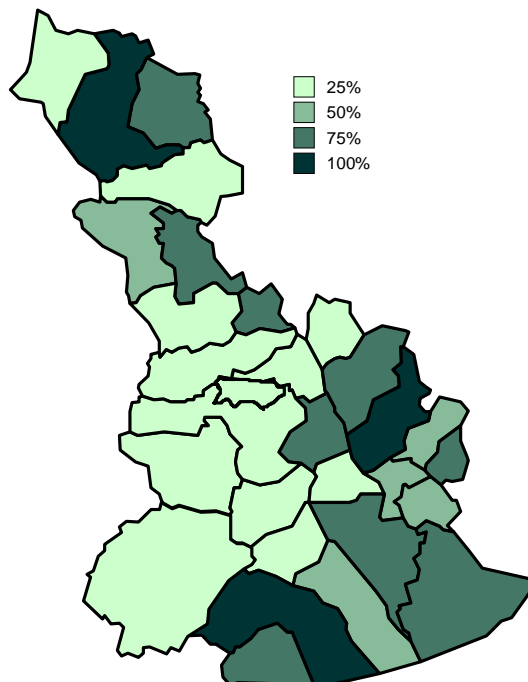
Font: OC-BL a partir de la informació del Departament de Diversitat i Ciutadania del Consell Comarcal del Baix Llobregat.

8.3. Polítiques de promoció de la convivència

Pel que fa a les polítiques **de promoció de la convivència**, varien substancialment segons el tamany dels ens municipals. Els municipis de **més de 20.000 habitants** duen a terme moltes més accions de foment de la convivència, com la promoció de la participació de persones estrangeres a activitats esportives, o el foment de la convivència a les comunitats de veïns o als espais i equipament públics o la promoció d'espais interreligiosos. Cap dels municipis de **menys de 20.000 habitants** realitza aquestes accions.

Pel que fa a la promoció de la convivència, les activitats més destacades per tots els municipis són les accions de sensibilització de la població nacional amb el fet migratori. Aquestes activitats es fan a 17 municipis del Baix Llobregat. Per tal de fomentar la convivència s'han dut a terme accions concretes, tals com el cinefòrum centrat en la dona immigrant a Castelfelers. A Esplugues de Llobregat per la seva banda, van fer sessions de sensibilització al barri amb testimonis reals fent un paral·lelisme entre les migracions de comunitat autònoma que es van donar als anys 60 i el fenomen migratori de l'estranger d'aquests darrers anys. Destaquen també les accions de codesenvolupament que es donen entre la població immigrada i els seus països d'origen. Finalment en el marc del foment de la convivència és destacable la creació del Consell de Convivència Intercultural, per tal de fomentar la participació entre les entitats del municipi i la població (espai de trobada).

Gràfic 9: Percentatge de realització de polítiques de promoció de la convivència



Font: OC-BL a partir de la informació del Departament de Diversitat i Ciutadania del Consell Comarcal del Baix Llobregat.

Taula 18: Politiques de promoció de la convivència

Municipi	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	Municipis	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	
Abdera											Olesa de Montserrat											
Begues											Pallejà											
Castelldefels											Prat de Llobregat, El											
Castellví de Rosanes											Sant Andreu de la Barca											
Cervelló											Sant Boi de Llobregat											
Collbató											Sant Climent de Llobregat											
Corbera de Llobregat											Sant Esteve Sesrovires											
Cornellà											Sant Feliu de Llobregat											
El Papiol											Sant Joan Despí											
Esparreguera											Sant Just Desvern											
Esplugues											Sant Vicenç dels Horts											
Gavà											Santa Coloma de Cervelló											
La Palma de Cervelló											Torrelles											
Martorell											Vallirana											
Molins de Rei											Viladecans											

Font: OC-BL a partir de la informació del Departament de Diversitat i Ciutadania del Consell Comarcal del Baix Llobregat.

POLÍTQUES DE PROMOCIÓ DE LA CONVIVÈNCIA	
A	Accions de foment de la participació de les persones estrangeres als espais participatius.
B	Accions de foment de la participació de les persones estrangeres a les activitats esportives.
C	Accions de foment de la participació de les persones estrangeres a altres activitats diverses (lleure infantil i juvenil, activitats culturals, activitats socioeducatives, etc.).
D	Accions de foment de la convivència a les comunitats de veïns/es
E	Accions de foment de la convivència i de promoció del diàleg als barris.
F	Accions de foment de la convivència als espais i equipaments públics.

G	Accions de foment de la convivència religiosa (promoció d'espais de trobada i de reunió).
H	Accions de foment del coneixement i la interrelació mútua.
I	Accions per promoure la sensibilització de la població del fet migratori.
J	Altres actuacions (indiqueu quines):

Font: OC-BL a partir de la informació del Departament de Diversitat i Ciutadania del Consell Comarcal del Baix Llobregat.

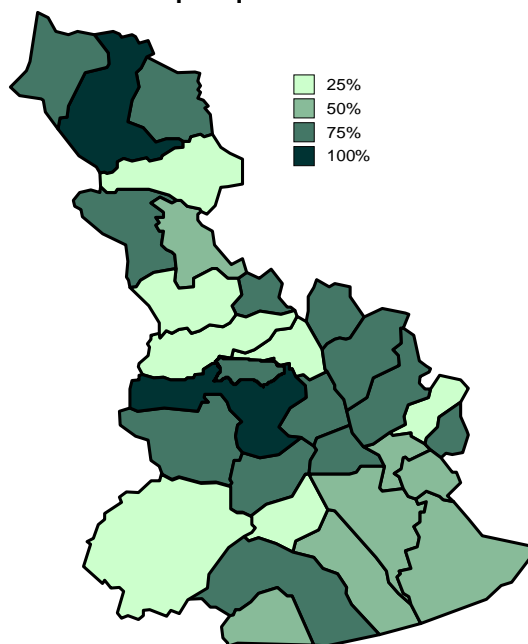
8.4. Accions assignades per llei

Pel que fa a les actuacions que venen marcades per la llei, destaquen com les més usuals pels Ajuntaments els informes d'habitatge per poder dur a terme el reagrupament familiar i els informes d'arrelament social.

Tots els municipis entre 20.000 i 50.000 habitants duen a terme els informes des del servei d'immigració, dels municipis de més de 50.000 habitants tots fan els informes d'habitatge des del servei d'immigració excepte Castelldefels i tots excepte el Prat de Llobregat fan els arrelaments familiars des del servei d'immigració.

Destaca el fet que cap municipi de la comarca ha dut a terme accions d'acollida i integració per a persones que gaudeixen la condició de retornades que els atribueix la Llei 25/2002. Finalment en aquest sentit, únicament 6 municipis de la comarca han dut a terme l'acolliment residencial temporal per a immigrants estrangers sense domicili fix i en situació de vulnerabilitat.

Gràfic 10: Percentatge de realització d'altres polítiques



Font: OC-BL a partir de la informació del Departament de Diversitat i Ciutadania del Consell Comarcal del Baix Llobregat.

Taula 19: Accions assignades per llei

ACCIONS ASSIGNADES PER LLEI													
Municipi	A	B	C	D	E	F	Municipis	A	B	C	D	E	F
Abrera							Olesa de Montserrat						
Begues							Pallejà						
Castelldefels							Prat de Llobregat, El						
Castellví de Rosanes							Sant Andreu de la Barca						
Cervelló							Sant Boi de Llobregat						
Collbató							Sant Climent de Llobregat						
Corbera de Llobregat							Sant Esteve Sesrovires						
Cornellà							Sant Feliu de Llobregat						
El Papiol							Sant Joan Despí						
Esparreguera							Sant Just Desvern						
Esplugues							Sant Vicenç dels Horts						
Gavà							Santa Coloma de Cervelló						
La Palma de Cervelló							Torrelles						
Martorell							Vallirana						
Molins de Rei							Viladecans						

Font: OC-BL a partir de la informació del Departament de Diversitat i Ciutadania del Consell Comarcal del Baix Llobregat.

ACCIONS ASSIGNADES PER LLEI	
A	Accions d'acollida i d'integració de persones que gaudixin de la condició de retornades que els atribueix la Llei 25/2002.
B	Acolliment residencial temporal per a immigrants estrangers sense domicili fix i en situació de vulnerabilitat (mares amb fills, dones embarassades, malalts, persones sense referents coneguts, etc.).
C	Elaboració de l'informe de disponibilitat d'habitatge adequat.
D	Elaboració de l'informe d'inserció social.
E	Tramitar la Sol·licitud d'ajuda al retorn voluntari.
F	Altres actuacions (indiqueu quines):

Font: OC-BL a partir de la informació del Departament de Diversitat i Ciutadania del Consell Comarcal del Baix Llobregat.

Com a actuacions rellevants cal destacar a Viladecans la normalització dels serveis i la integració de les accions dirigides als nousvinguts a les diferents àrees de l'ajuntament en pro de la integració dels immigrants. Alhora, en aquest sentit cal esmentar la preocupació de Corbera de Llobregat en passar de les actuacions de recepció i acollida a les actuacions d'integració al municipi.

Actuacions.

- A tots els municipis del Baix Llobregat s'han impulsat actuacions en l'àmbit de la immigració, accions però molt heterogènies.
- En aquest sentit destaquen les actuacions en l'àmbit de l'acollida, de la promoció de la igualtat d'oportunitats, de les polítiques de promoció de la convivència i les actuacions marcades per llei tals com els informes d'arrelament i d'habitatge.
- La grandària municipal i l'índex de població estrangera són factors determinants en el desenvolupament o no de les actuacions municipals en matèria d'immigració.

9. El paper del Consell Comarcal.

El **Departament de Diversitat i Ciutadania** del Consell Comarcal del Baix Llobregat dóna suport als ajuntaments de la comarca, principalment als municipis de menys de 20.000 habitants. Entre les funcions més destacades que duu a terme es troba la gestió del Contracte Programa 2008-2011. En aquest àmbit, desenvolupa la promoció, dinamització i participació de les reunions de seguiment del Contracte Programa amb els tècnics municipals, on es presenten les experiències municipals en matèria d'immigració en un espai de transferència de bones pràctiques, tot detectant i recollint propostes d'intervenció.

Altres actuacions destacades del Consell Comarcal són la coordinació de les accions complementàries entre els diferents municipis, el punt de difusió de la informació (agenda d'activitats, convocatòria d'ajuts, etc.) i el servei de consultes.

Per altra banda, des del Departament de Diversitat i Ciutadania es treballa també en l'anàlisi del fet migratori a la comarca. En aquesta línia, entre d'altres activitats, s'han realitzat xerrades a Santa Coloma de Cervelló, Corbera de Llobregat, Cervelló, Abrera i Pallejà, de sensibilització al teixit empresarial i al personal tècnic dels ajuntaments, per tal d'informar sobre les diferents vies que habilita la legislació per la contractació de treballadors i treballadores estrangers, o les jornades Dona i fet migratori com un espai per analitzar les migracions des d'una perspectiva de gènere.

Les necessitats dels ens municipals varien substancialment segons la grandària i l'índex de població estrangera d'aquests, principalment perquè els ajuntaments amb més de 20.000 habitants assumeixen per llei una sèrie de competències en matèria d'immigració que no tenen els ajuntaments de menor grandària. Els municipis de més de 20.000 habitants estan obligats a prestar els serveis socials, mentre que els menors d'aquesta xifra es poden agrupar per tal de prestar-lo conjuntament o poden delegar-lo en els Consells Comarcals, les Diputacions Provincials o en les Comunitats Autònomes. Els serveis socials es classifiquen en bàsics i especialitzats; els immigrants indocumentats només poden accedir als primers (art. 14 LODYLE), que abasten els serveis d'informació, orientació i assessorament tècnic; el servei d'ajuda a domicili; els programes de cooperació social per impulsar i fomentar la iniciativa social, l'associacionisme i el voluntariat social; i els programes de convivència i reinserció social (lleis

autonòmiques arts. 7 i 27 Decret Legislatiu 17/1994, i lleis locals com les Ordenances i Reglaments).

Per tal d'analitzar la relació dels ajuntaments del Baix Llobregat amb el Consell Comarcal, s'ha dividit la informació per grandària municipal. Els municipis de menys de 20.000 habitants, gestionen el contracte programa a través del Consell Comarcal, pel que la seva relació amb aquesta administració és més fluida. Els municipis de més de 20.000 gestionen les subvencions directament amb la Generalitat de Catalunya, pel que la relació amb el Consell Comarcal és de caire voluntari.

Per tal de millorar l'actuació del Consell Comarcal, s'ha preguntat al personal tècnic sobre una sèrie d'accions que podria coordinar el Consell Comarcal per facilitar la gestió de la immigració dels municipis i sobre algunes accions que ja està gestionant el Consell Comarcal. Al Baix Llobregat són 15 els municipis que gestionen el Contracte Programa amb el Consell Comarcal.

Entre les actuacions que podria dur a terme el Consell Comarcal, per les que han estat preguntats els tècnics municipals, la menys valorada pels municipis de menys de 20.000 habitants és un possible servei d'acollida itinerant. Cal destacar, però, que el qüestionari per la recopilació de dades va ser respost pels ajuntaments abans de ser aprovada la llei 10/2010 de 7 de maig d'acollida de les persones immigrades i retornades a Catalunya pel Parlament de Catalunya. Algunes de les propostes dels municipis de menys de 20.000 habitants de la comarca són que el Consell Comarcal faci activitats d'intercanvi d'experiències i tingui un servei de traducció per tots els municipis, fer anàlisis de fluxos a nivell comarcal i polítiques intermunicipals perquè la immigració és una qüestió més enllà del municipi. Estarien interessats també en què el Consell assumís tasques com CITE/AMIC d'assessorament jurídic, sobretot pels municipis de menys de 20.000 habitants.

Pel que fa a la qüestió del **suport i assistència tècnica** que es duu a terme des del Consell Comarcal, els municipis petits valoren molt aquesta acció, ja que en la majoria d'ajuntaments els seus tècnics comparteixen tasques amb diversitat d'àrees. D'igual manera, valoren molt positivament la possibilitat de desenvolupar un **servei itinerant d'assessorament i orientació laboral** coordinat des del Consell Comarcal.

Taula 20: Graella de ponderació de la puntuació dels municipis als serveis o recursos que podria oferir el Consell Comarcal del Baix Llobregat en relació a la gestió de les polítiques migratòries per grandària municipal.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
Municipis de menys de 20.000 habitants	8,6	5,6	5,0	5,6	6,1	7,9	6,4	6,2	6,6	5,8	5,9	6,5	6,2	5,2	0,4
Municipis d'entre 20.000 i 50.000 habitants	6,7	7,4	3,8	6,3	4,5	5,2	7,2	4,2	4,1	6,3	6,8	8,0	7,5	7,1	0
Municipis de més de 50.000 habitants	7,4	8,4	3,4	7,6	3	3,2	8,6	6,6	7,4	7,6	6,4	8,6	7,6	7,6	0

Font: OC-BL a partir de la informació del Departament de Diversitat i Ciutadania del Consell Comarcal del Baix Llobregat.

A	Suport i assessorament tècnic
B	Servei de traducció i interpretació per als serveis públics
C	Servei d'acollida itinerant
D	Recursos documentals sobre immigració
E	Servei comarcal de mediació comunitària
F	Serveis d'assessorament i orientació legal
G	Participació: potenciar el treball en xarxa en matèria d'immigració entre els ajuntaments de la comarca
H	Organització de Conferències, Xerrades, Exposicions, etc.
I	Formació per a professionals dels ajuntaments
J	Formació per entitats
K	Punt de difusió de la informació (agenda d'activitats, convocatòries, etc.)
L	Observatori de la immigració (estudis, informes periòdics, etc.)
M	Catàleg d'experiències
N	Catàleg d'entitats
O	Altres (detalleu-ne):

Font: OC-BL a partir de la informació del Departament de Diversitat i Ciutadania del Consell Comarcal del Baix Llobregat.

Sobre la possibilitat de crear un servei comarcal de **mediació comunitària**, la meitat del municipis de menys de 20.000 habitants ho valoren de manera molt positiva. Aquesta valoració està relacionada amb els serveis que s'ofereixen a nivell municipal. Els municipis que ja estan oferint tasques de mediació no valoren tant positivament que aquest servei es pugui desenvolupar des del Consell Comarcal, mentre que els ajuntaments que encara no han començat a desenvolupar aquest servei valoren positivament que es pugui dur a terme amb la coordinació del Consell Comarcal. Algun municipi ha apuntat la possibilitat de tenir un mediador coordinat pel Consell Comarcal que doni suport als municipis de menys de 20.000 habitants de la comarca.

La coordinació de conferències o jornades, entre d'altres activitats de sensibilització en matèria d'immigració per part del Consell Comarcal, és l'activitat menys valorada pels municipis de menys de 20.000 habitants, 8 dels 15 municipis suspenen la proposta. Per altra banda, pel que fa a la creació d'un **catàleg d'experiències** i un **catàleg d'entitats** els municipis de menys de 20.000 habitants no hi donen rellevància, principalment perquè en aquestes poblacions el

nombre d'entitats que treballen qüestions relacionades amb la immigració és pràcticament inexistent.

Respecte la possibilitat de crear un punt de difusió de la informació (agenda d'activitats, convocatòries, etc) els municipis petits no valoren la iniciativa tant com els municipis de més de 20.000 habitants, però cal dir que cap dels 30 municipis de la comarca suspèn el servei.

Els **municipis de més de 20.000 habitants**, entre les activitats pels que han estat preguntats, valorarien més positivament que el Consell Comarcal coordinés un possible punt de difusió de la informació (agenda d'activitats, convocatòries, etc) i el que menys valorarien és un possible servei d'acollida itinerant. 8 dels 15 suspèn la possibilitat de dur a terme un **servei itinerant d'assessorament i orientació laboral** coordinat des del Consell Comarcal

Dins d'aquest grup, els municipis de **més de 50.000 habitants**, el que més valoren és la potenciació del treball en xarxa en matèria d'immigració entre els ajuntaments de la comarca, i el que menys valoren és un possible servei de mediació comunitària des del Consell Comarcal.

L'aportació als municipis del Baix Llobregat per part del Consell Comarcal de **recursos documentals sobre immigració**, són molt valorats pels municipis de més de 20.000 habitants, malgrat que la majoria de municipis de la comarca - independentment de la seva població i índex migratori - li atorguen un 5 a aquest servei.

Pel que fa a la possibilitat de potenciar de la participació intermunicipal amb una **xarxa de treball en matèria d'immigració** coordinada pel Consell Comarcal hi ha heterogeneïtat de respostes segons la grandària municipal, només tres municipis suspèn la possibilitat de dur a terme aquesta acció.

9.1 Formació

El Departament de Diversitat i Ciutadania del Consell Comarcal del Baix Llobregat, també ofereix **formació** als professionals de la comarca, en coordinació amb el Servei de Diversitat i Ciutadania de la Diputació de Barcelona i la Secretaria per a la Immigració de la Generalitat de Catalunya. Rere l'anàlisi qualitatiu de la informació recopilada als tècnics municipals del Baix Llobregat, es destaca el fet que sigui el Consell Comarcal el que realitzi les activitats formatives

per qüestions d'apropament geogràfic, i per tal de poder adequar els continguts de la formació a les realitats sociodemogràfiques del territori de manera més propera.

Alguns dels municipis de la comarca, valoren positivament la formació a la població nouvinguda, i proposen que el Consell Comarcal podria dur a terme formació en valors, en la importància de l'educació, etc., als municipis de la comarca. D'altres municipis també han proposat que a nivell comarcal es faci formació en construcció d'indicadors i construir una sèrie d'indicadors homogenis per tots els ajuntaments del Baix Llobregat que permetin unificar criteris d'anàlisi. Altres de les propostes són que el Consell Comarcal del Baix Llobregat desenvolupi cursos d'atenció a l'immigrant pels treballadors i treballadores de l'ajuntament.

La formació que ja es duu a terme des del Consell Comarcal dels professionals dels ajuntaments és molt valorada per 15 dels municipis comarcals, principalment pels de menys de 20.000 habitants.

Per altra banda, els municipis de la zona nord comenten la dificultat per accedir a la formació a la seu del Consell Comarcal a Sant Feliu de Llobregat pel transport, i valorarien molt positivament la descentralització de les activitats formatives.

La formació per les entitats municipals, per la seva part no és gens valorada pels municipis menors de 20.000 habitant mentre que els municipis de més de 50.000 habitants ho valoren molt positivament.

9.2 La Xarxa d'intercanvi d'experiències.

En la gestió del fet migratori a la comarca del Baix Llobregat, cal destacar la Xarxa d'intercanvi d'experiències, que serveix per coordinar les actuacions entre el Consell Comarcal i els ajuntaments, tot facilitant un espai de trobada que serveixi per oferir ajuda mútua i aprenentatge d'altres experiències, alhora que per definir un marc d'actuació conjunta entre els municipis de la comarca.

La Xarxa es reuneix en sessions plenàries aproximadament 3 cops l'any, l'estructura sol ser l'exposició de programes i serveis en l'àmbit de les polítiques migratòries dels municipis del

territori, sessions monogràfiques de treball i comissions de treball en funció de les demandes que s'hagin rebut dels tècnics dels municipis.

La Xarxa no és gaire coneguda entre els municipis de la comarca, donat el seu curt recorregut, però els que la coneixen la valoren molt positivament, principalment perquè serveix com a intercanvi d'informació i de metodologia amb la resta de municipis, alhora que dona informació sobre la convocatòria d'ajuts i la gestió del fet migratori.

Algunes de les propostes del personal tècnic de la comarca són donar més protagonisme a la participació dels tècnics dels municipis en l'organització i dinamització de les trobades de la Xarxa per tal que hi hagi més participació i implicació. Alhora, proposen que la Xarxa sigui més funcional i específicament que tingui un paper més d'intermediador intermunicipal, destaquen com una possible activitat l'elaboració d'un mapa de les accions i programes en matèria d'immigració que es fan a la comarca, dels serveis de mediació i comunicació que hi ha.

D'altres municipis, recorden la sobreesaturació del personal tècnic pel que prioritzen la seva participació a actes d'on poden extreure una futura subvenció, principalment sessions que organitzi tant la Diputació de Barcelona com la Secretaria per la Immigració de la Generalitat de Catalunya.

Altres municipis, comenten que formalment els agradaria que la Xarxa fos una trobada entre personal tècnic de manera informal, per tractar el dia a dia a nivell tècnic en matèria d'immigració. Altre de les propostes ha estat que la Xarxa d'intercanvi d'experiències es tractin temes que han estat poc tractats com són la Sanitat, valorarien positivament que el calendari de reunions que és poc freqüent coincidís amb d'altres actes o amb la convocatòria de subvencions. Altres plantejaments són la realització de sessions de treball conjuntes per constituir-se comarcament com una sola veu per temes importants a tractar amb la Generalitat de Catalunya i la Diputació de Barcelona, coordinat pel Consell Comarcal.

9.3. Observatori comarcal.

L'objectiu de l'Observatori de la Immigració, integrat dins l'Observatori Comarcal del Baix Llobregat és aportar coneixement sobre la realitat migratòria del territori per orientar les

actuacions estratègiques en l'àmbit de la immigració. L'Observatori fa difusió de la informació tant a través de la pàgina web, com a sessions d'anàlisi, a l'hora que ofereix el servei de fer presentacions públiques de productes.

Des del 2006 es realitza l'**informe anual de població estrangera resident**. Aquest és un informe estadístic sobre les característiques sociodemogràfiques de la població estrangera resident al Baix Llobregat a partir de l'actualització de les dades del padró municipal d'habitants. Fins l'octubre del 2009 es venia realitzant també el butlletí electrònic de l'observatori de la immigració.

Des de l'Observatori s'han vingut realitzant estudis monogràfics sobre la realitat migratòria al territori, entre els que destaquen la *Descripció i identificació de les pautes de distribució de la població estrangera resident als municipis del Baix Llobregat* realitzat el 2008, el *Pla de Suport als municipis de menys de 20.000 habitants del Baix Llobregat per a la definició dels Plans integrals d'acollida*, realitzat el 2006, la *Situació de la immigració al Baix Llobregat*, realitzat el 2005 i la *Guia d'estrangeria i treball*, de la que s'han realitzat 5 edicions des del 2005.

Sobre la informació que ofereix l'Observatori als municipis, hi ha diferents visions del servei. La majoria de municipis de la comarca, argumenten que la font primària d'informació estadística que fan servir és el padró d'habitants, malgrat que alguns ajuntaments lamenten el fet de no poder accedir a més dades municipals alhora que les dificultats que troben per explorar les seves dades municipals. L'opinió generalitzada dels municipis del Baix Llobregat del servei de l'Observatori és força positiva.

Pel que fa al catàleg d'estudis del Consell Comarcal, ajuntaments com Castellví de Rosanes o Castelldefels, expressen ser usuaris dels informes de població estrangera malgrat també comenten que no els consulten de forma regular sinó quan els reben o els necessiten per qüestions puntuals.

L'ús principal de l'explotació estadística sociodemogràfica s'aplica, principalment, per la realització de les memòries més que per la planificació prèvia del servei. Alguns dels municipis de menys de 20.000 habitants, argumenten no tenir temps de fer estudis preventius. Molts dels municipis menors de 20.000 habitants valorarien de forma molt positiva una informació més pràctica per part de l'Observatori, com una agenda de convocatòries i formacions a la comarca.

Una de les demandes que es repeteix entre els municipis del Baix Llobregat, són els estudis qualitius sobre la realitat migratòria del territori per sobre dels estudis quantitius dels que, argumenten, ja n'han extret les conclusions sobre la realitat municipal.

En la seva majoria, els ajuntaments proposen estudis principalment sobre el seu territori més que dades comarcals. Destaquen algunes de les propostes com són conèixer dades sobre els nivells d'alfabetització de la població immigrada i dades sobre la participació i els perfils de la població immigrada. Per altra banda, també els interessaria que es desenvolupessin estudis monogràfics sobre realitats municipals molt concretes, estant especialment interessats en la realitat migratòria a espais concrets del municipi.

Alguns dels ajuntaments també proposen que l'Observatori hauria de servir per analitzar i valorar les accions que es duen a terme a nivell municipal i territorial, per tal que els ajuntaments puguin guiar les actuacions municipals.

A tall d'exemple, proposen estudis monogràfics per l'Observatori d'immigració de violència masclista en dones immigrades, estudis de família i immigració, propostes d'intervenció a l'àmbit familiar, o un butlletí sobre novetats legislatives en matèria d'immigració.

El paper del Consell Comarcal

- Després de la trobada amb els 30 municipis de la comarca, s'observa que la relació d'aquests amb el Consell Comarcal està estretament lligada a la grandària municipal. Mentre els municipis petits estan molt lligats al Departament de diversitat i ciutadania del Consell Comarcal del Baix Llobregat, els mitjans i grans argumenten estar deslligats de les activitats del Consell Comarcal, principalment perquè als municipis de més de 20.000 habitants les subvencions els venen atorgades per altres ens supramunicipals.

- Els municipis grans de la comarca han argumentat, però, que una unió en matèria d'immigració seria molt positiva per tal d'enfortir les actuacions del conjunt comarcal. El traspàs d'experiències entre els municipis comarcals i el disseny de polítiques comunes liderat des del Consell Comarcal del Baix Llobregat permetria avançar-se als nous reptes que presenta la immigració.

10. Conclusions

Tot seguit esbossarem alguns dels punts a destacar a tall de conclusió.

- Al Baix Llobregat s'ha produït una acceleració dels fluxos migratoris en els darrers deu anys, sent actualment l'índex de població estrangera de la comarca de l'11,9%, inferior al de Catalunya, del 15,9%, però repartit de manera molt heterogènia entre els municipis de la comarca. Per grans grups de procedència hi ha hagut un augment de la població procedent de l'Amèrica Llatina front la població procedent de l'Àfrica. El 2009, 6 de cada 10 residents a la comarca havien nascut fora de la mateixa. L'arribada de població estrangera ha suposat el rejuveniment de l'estructura per edats del Baix Llobregat.
- El **marc legal** a nivell estatal el fixa la llei orgànica 2/2009 de l'11 de desembre, de reforma de la Llei Orgànica 4/2000 sobre els drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social. La llei estableix diferents drets segons la situació administrativa de les persones nouvingudes.
- La llei d'acollida de les persones immigrades i les retornades a Catalunya ha estat aprovada pel Parlament de Catalunya el 28 d'abril de 2010. La llei desenvolupa les competències de l'article 138.1 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya que atorga al Parlament la competència exclusiva en matèria de primer acolliment convertint a Catalunya en la primera comunitat de l'Estat espanyol en establir un marc de referència legal per a l'acollida de la immigració.
- Les competències locals en matèria d'immigració són escasses. Tot i així, són les administracions públiques més properes al ciutadà. El col·lectiu immigrant acudeix gairebé sempre als serveis municipals com a primera via d'accés als serveis públics. Els ajuntaments gestionen el padró municipal. Cal recordar que la inscripció en el padró s'ha convertit en condició administrativa bàsica per a l'exercici de drets fonamentals com ara l'accés a l'educació o a l'assistència sanitària bàsica. Per altra banda, els ajuntaments també exerceixen altres funcions com l'educació, les prestacions sanitàries, l'habitatge, entre d'altres, determinants per afavorir la integració social dels nouvinguts.

- A nivell estratègic, els ajuntaments es regeixen pel Pla Estratègic de Ciutadania i Integració de la Secretaria d'Estat d'Immigració i Emigració, pel Pla de Ciutadania i Immigració de la Secretaria per la Immigració de la Generalitat de Catalunya, i per les línies de treball del Servei de Polítiques de Diversitat i Ciutadania de la Diputació de Barcelona.
- Majoritàriament al Baix Llobregat, els municipis comparteixen les competències entre l'àmbit d'immigració i d'altres serveis entre els que destaquen Serveis Socials, Dona i Gent Gran. Aquesta vinculació determina inevitablement l'enfocament de les polítiques d'immigració.
- Als municipis del Baix Llobregat el servei d'immigració té una indiscutible importància política, ja que 27 dels 30 municipis tenen representació política, 25 amb una presència a escala de regidoria i 4 amb una adscripció directa a l'àrea d'alcaldia. Per tant, s'apunta la idea que l'àmbit d'immigració ha guanyat força consistència a nivell d'estratègia política en els ajuntaments del Baix Llobregat durant els darrers anys.
- Alhora, a la comarca 19 municipis manifesten comptar amb un pla estratègic per al desenvolupament del disseny d'objectius i de la missió en l'àmbit d'immigració (PRAM i PIA), però encara no s'ha arribat a un nivell complet de consolidació pel que fa a la concreció dels objectius marcats a través de polítiques públiques en aquesta matèria, ja que la majoria de municipis no han concretat les polítiques en plans d'actuació.
- 20 dels 30 municipis del Baix Llobregat duen a terme algun tipus d'acció d'avaluació dels serveis i programes, per tal de garantir el correcte desenvolupament de les polítiques d'immigració, ja sigui mitjançant les memòries d'actuació, les comissions de seguiment o les enquestes de satisfacció i valoració, entre d'altres.
- En quant a la coordinació i transversalitat interdepartamental, a la majoria de municipis es duu a terme malgrat que destaquen per ser circuits informals entre el personal tècnic. La participació dels agents socials i les entitats municipals en les accions d'immigració es fa a 12 dels 30 municipis de la comarca, les activitats es solen coordinar a través dels Consells Municipals i les taules. En tots els casos analitzats, els ajuntaments es

coordinen amb entitats supramunicipals principalment amb el Consell Comarcal del Baix Llobregat, el Servei de Polítiques de Diversitat i Ciutadania de la Diputació de Barcelona i la Secretaria per la Immigració del DASC de la Generalitat de Catalunya.

- A tots els municipis del Baix Llobregat s'han impulsats actuacions municipals en matèria d'immigració, principalment en matèria d'acollida, de promoció de la igualtat d'oportunitats i de la convivència. Cal destacar l'heterogeneïtat d'accions que es duen a terme als municipis, depenent principalment de l'índex de població estrangera i la mida municipal, pel que seria molt positiu anar redefinint els serveis d'immigració per tal d'adequar-los a la Llei d'acollida de les persones immigrades i les retornades a Catalunya de la Generalitat de Catalunya, alhora que incloure els lineaments dels plans estratègics supramunicipals. La nova Llei d'acollida, estableix que els municipis amb una població inferior als 20.000 habitants han de prestar també el servei de primera acollida, i la garantia de la prestació pertoca a les comarques.
- En aquest sentit el paper del Consell Comarcal és determinant, principalment pels municipis de menys de 20.000 habitants, els quals gestionen el contracte programa a través del Consell Comarcal i donat que els recursos tant tècnics com humans són menors per aquests municipis. Seria positiva la seva coordinació amb altres municipis de la comarca a través del Consell Comarcal per tal de poder dur a terme de manera més eficient algunes polítiques públiques en matèria d'immigració que actualment no es duen a terme per la falta de recursos.
- Però també és important el paper del Consell Comarcal per al conjunt de municipis comarcals. Els municipis de la comarca, han assenyalat que una unió en matèria d'immigració seria positiva per tal d'enfortir el conjunt de les actuacions comarcals, alhora que el traspàs d'experiències i bones pràctiques entre els municipis permetria caminar cap a l'excel·lència en la gestió de la immigració al Baix Llobregat.

11. Glossari

AMC: Agència de Migracions de Catalunya

AMIC: Associació d'Ajuda Mútua d'Immigrants a Catalunya

CCAA: Comunitats Autònomes

CCOO: Comissions Obreres

CITE: Centre d'Informació per Treballadors Estrangers

CNL: Consorci de Normalització Lingüística

DASC: Departament d'Acció Social i Ciutadania

OAC: Oficina d'Atenció al Ciutadà

PIA: Pla Integral d'Acollida

PIRMI: Programa de la Renda Mínima de Catalunya

PRAM: Pla de Recepció i Acollida Municipal

PTCI: Plans Territorials de Ciutadania i Immigració

SOC: Servei d'Ocupació de Catalunya

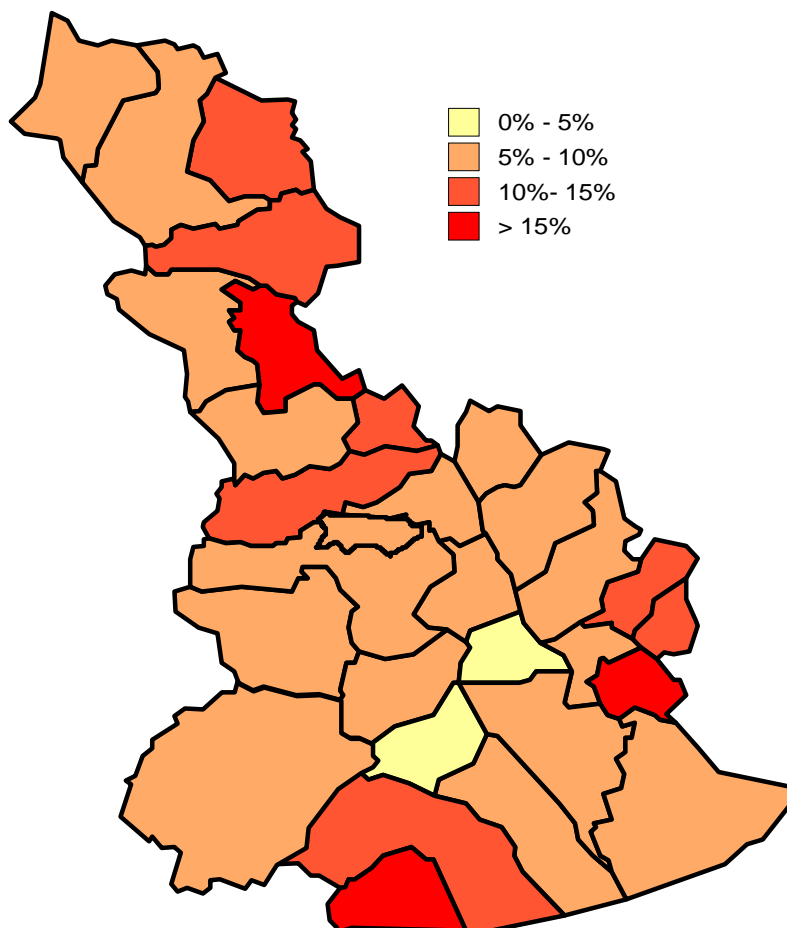
UE: Unió Europea

UGT: Unió General de Treballadors

12. Annex

Annex I:

Percentatge de població estrangera als municipis del Baix Llobregat, 2009.



Índex de població estrangera del Baix Llobregat 2009			
Abdera	10,0	Pallejà	8,1
Begues	8,2	Prat de Llobregat, El	9,8
Castelldefels	23,1	Sant Andreu de la Barca	12,0
Castellví de Rosanes	6,1	Sant Boi de Llobregat	9,9
Cervelló	7,0	Sant Climent de Llobregat	3,3
Collbató	5,8	Sant Esteve Sesrovires	7,5
Corbera de Llobregat	10,9	Sant Feliu de Llobregat	9,2
Cornellà de Llobregat	17,3	Sant Joan Despí	8,1
El Papiol	8,5	Sant Just Desvern	12,3
Esparreguera	9,7	Sant Vicenç dels Horts	8,3
Esplugues de Llobregat	14,2	Santa Coloma de Cervelló	3,7
Gavà	12,1	Torrelles de Llobregat	6,2
La Palma de Cervelló	7,1	Vallirana	7,2
Martorell	19,0	Viladecans	9,0
Molins de Rei	5,9	Baix Llobregat	11,9
Olesa de Montserrat	10,2	Catalunya	15,9

Font: OC-BL a partir de la informació de l'INE i l'IDESCAT.

Annex II:**QÜESTIONARI SOBRE LA GESTIÓ LOCAL DE LES POLÍTIQUES MIGRATÒRIES AL BAIX LLOBREGAT.****DADES IDENTIFICATIVES DE LA PERSONA QUE OMPLE EL QÜESTIONARI**

NOM I COGNOMS		CÀRREC	
TELÈFON		FAX	
ADREÇA ELECTRÒNICA			

1. DISSENY INSTITUCIONAL DE LA UNITAT VINCULADA A LA IMMIGRACIÓ

1.1 Hi ha una àrea o unitat tècnica que centralitza les actuacions de l'ajuntament en matèria d'immigració?

SÍ	No	NS/NC
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

→ En cas afirmatiu omplir la taula següent:

NOM DE L'ÀREA		WEB:	
NOM CAP D'ÀREA		ADREÇA ELECTRÒNICA	
NOM REFERENT TÈCNIC		ADREÇA:	
		CODI POSTAL	TELÈFON:

1.2 La unitat tècnica realitza o està vinculada a d'altres competències a banda de l'àmbit de la immigració?

SÍ	No	NS/NC
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

1.2.1 En cas afirmatiu, indicar, si us plau, amb quines matèries comparteix la gestió?

<input type="checkbox"/> Benestar Social	<input type="checkbox"/> Hisenda
<input type="checkbox"/> Cooperació	<input type="checkbox"/> Joventut
<input type="checkbox"/> Cultura	<input type="checkbox"/> Promoció econòmica
<input type="checkbox"/> Dona	<input type="checkbox"/> Relacions ciutadanes, convivència, participació
<input type="checkbox"/> Ensenyament	<input type="checkbox"/> Salut
<input type="checkbox"/> Esports i lleure	<input type="checkbox"/> Urbanisme
<input type="checkbox"/> Gent Gran	<input type="checkbox"/> Altres (especificar):

1.3 L'àmbit de la immigració a nivell polític és responsabilitat de (escollir una de les opcions següents i omplir la informació corresponent)?

NIVELL POLÍTIC	NOM RESPONSABLE POLÍTIC	ADREÇA ELECTRÒNICA
<input type="checkbox"/> Alcaldia		
<input type="checkbox"/> Regidoria (especificar nom):		
<input type="checkbox"/> L'àmbit de la immigració no té presència a nivell polític		

<input type="checkbox"/> NS/NC		
--------------------------------	--	--

2. RECURSOS HUMANS DEDICATS A LES POLÍTIQUES MIGRATÒRIES

2.1 Indicar el personal que presta els seus serveis a la unitat dedicada a la immigració i a la resta de programes o projectes d'immigració de l'ajuntament.

N	CÀRREC	TIPUS DE CONTRACTE		NIVELL D'ESTUDIS (PRIMARIS, SECUNDARIS, ESTUDIS SUPERIORS)	DEDICACIÓ ALS TEMES D'IMMIGRACIÓ	
		FIX	EVENTUAL		TOTAL	PARCIAL
1		<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
2		<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
3		<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

2.2 L'Ajuntament en el desenvolupament d'activitats en matèria d'immigració compta amb la col·laboració de personal/empreses extern contractat expressament?

SÍ	No	NS/NC
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

→ En cas afirmatiu detalleu-ne, si us plau el tipus de suport extern:

--

3. RECURSOS ECONÒMICS DEDICATS A LES POLÍTIQUES MIGRATÒRIES

	NS/NC	No	SÍ	ESPECIFICAR:
L'àmbit d'immigració compta amb una secció pressupostària pròpia?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/> →	
Durant el 2008, ha rebut finançament d'altres administracions?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/> Consell Comarcal del Baix Llobregat <input type="checkbox"/> Diputació de Barcelona <input type="checkbox"/> Generalitat de Catalunya <input type="checkbox"/> Govern central <input type="checkbox"/> Unió Europea <input type="checkbox"/> Altres (especificar):
Si és que sí, de quines?				

4. GESTIÓ I PLANIFICACIÓ

4.1 L'Ajuntament disposa d'un pla específic que orienta i coordina les actuacions en matèria d'immigració?

SÍ	No	NS/NC
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

→ En cas afirmatiu detalleu-ne:

NOM DEL PLA:	
ANY D'INICI:	
EIXOS ESTRATÈGICS:	
ÀMBITS D'INTERVENCIÓ:	
PROGRAMES/PROJECTES (FER UNA RELACIÓ):	

4.2 Existeixen mecanismes d'avaluació de les iniciatives d'immigració impulsades per l'Ajuntament (memòries, informes d'impacte, comissions de seguiment, etc.)?

SÍ	No	NS/NC
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

→ En cas afirmatiu indiqueu quines:

--

4.3 De quins mitjans disposa l'Ajuntament per a obtenir informació de les necessitats i demandes en matèria d'immigració?

<input type="checkbox"/>	Demandes que es detecten als serveis
<input type="checkbox"/>	Interlocutors del territori
<input type="checkbox"/>	Òrgans i espais participatius
<input type="checkbox"/>	Espais de coordinació amb altres àrees municipals
<input type="checkbox"/>	Espais de coordinació amb altres entitats
<input type="checkbox"/>	Estudis sobre immigració
<input type="checkbox"/>	Observatori
<input type="checkbox"/>	Altres
<input type="checkbox"/>	L'Ajuntament no disposa de cap mitjà

5. COORDINACIÓ I PARTICIPACIÓ

5.1 S'han establert mecanismes (comissions, reunions, grups, etc) que permetin el treball conjunt entre diferents àrees municipals en matèria d'immigració?

Sí	No	NS/NC
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

→ En cas afirmatiu, omplir la taula següent:

NOM	DATA DE CREACIÓ	ESTRUCTURA I COMPOSICIÓ	FUNCIONS ASSIGNADES	PERIODICITAT DE LES TROBADES

5.2 S'han creat espais de participació i consulta per a les entitats i associacions que treballen en aquest àmbit? (consells municipals, taules d'immigració, etc.).

Sí	No	NS/NC
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

→ En cas afirmatiu, omplir la taula següent:

NOM	DATA DE CREACIÓ	ESTRUCTURA I COMPOSICIÓ	FUNCIONS ASSIGNADES	PERIODICITAT DE LES TROBADES

6. ACTUACIONS

6.1 Durant el 2008, quines són les actuacions que ha portat a terme l'Ajuntament?

POLÍTIQUES ACOLLIDA	
<input type="checkbox"/> Oficina d'informació i assessorament als immigrants (independent de les oficines d'atenció al ciutadà).	<input type="checkbox"/> Sessions de benvinguda (visites d'informació i de presentació d'equipament públics).
<input type="checkbox"/> Cursos i accions formatives per al coneixement de l'entorn social i cultural.	<input type="checkbox"/> Informació, orientació i assessorament laboral.
<input type="checkbox"/> Elaboració del circuit d'acollida.	<input type="checkbox"/> Accions formatives llengua catalana.
<input type="checkbox"/> Elaboració de protocols d'acollida.	<input type="checkbox"/> Accions formatives llengua castellana.
<input type="checkbox"/> Elaboració de materials informatius d'acollida.	<input type="checkbox"/> Foment de l'empadronament.

<input type="checkbox"/> Assessorament jurídic en temes d'estrangeria.	<input type="checkbox"/> Altres actuacions (indiqueu quines):
POLÍTIQUES DE PROMOCIÓ DE LA IGUALTAT D'OPORTUNITATS	
<input type="checkbox"/> Accions de traducció i interpretació lingüística.	
<input type="checkbox"/> Accions formatives que promoguin la capacitat individual, laboral, acadèmica, lingüística, etc. de les persones d'origen immigrant.	
<input type="checkbox"/> Accions per la formació professional i la inserció laboral de joves a partir dels 16 anys.	
<input type="checkbox"/> Accions que promoguin la capacitat individual i la inserció laboral de les dones.	
<input type="checkbox"/> Accions per promoure l'accés a l'habitatge (programes d'intermediació per a l'accés a pisos de lloguer, programes d'habitatge compartit, etc.).	
<input type="checkbox"/> Accions per promoure l'accés a la salut (coneixement del sistema sanitari, campanyes de salut pública, d'hàbits de salut alimentaris, etc.).	
<input type="checkbox"/> Accions per promoure l'accés al treball (programes d'intermediació laboral, programes per a la creació de microempreses i d'autoocupació, etc.).	
<input type="checkbox"/> Accions de suport a l'alumnat nouvingut i a les seves famílies.	
<input type="checkbox"/> Formació per millorar la capacitat intercultural dels professionals de l'Administració.	
<input type="checkbox"/> Altres actuacions (indiqueu quines):	

1.1.1.1 POLÍTIQUES DE PROMOCIÓ DE LA CONVIVÈNCIA	
<input type="checkbox"/> Accions de foment de la participació de les persones estrangeres als espais participatius.	
<input type="checkbox"/> Accions de foment de la participació de les persones estrangeres a les activitats esportives.	
<input type="checkbox"/> Accions de foment de la participació de les persones estrangeres a altres activitats diverses (lleure infantil i juvenil, activitats culturals, activitats socioeducatives, etc.).	
<input type="checkbox"/> Accions de foment de la convivència a les comunitats de veïns/es	
<input type="checkbox"/> Accions de foment de la convivència i de promoció del diàleg als barris.	
<input type="checkbox"/> Accions de foment de la convivència als espais i equipaments públics.	
<input type="checkbox"/> Accions de foment de la convivència religiosa (promoció d'espais de trobada i de reunió).	
<input type="checkbox"/> Accions de foment del coneixement i la interrelació mútua.	
<input type="checkbox"/> Accions per promoure la sensibilització de la població del fet migratori.	
<input type="checkbox"/> Altres actuacions (indiqueu quines):	
1.1.1.2 ALTRES	
<input type="checkbox"/> Accions d'acollida i d'integració de persones que gaudixin de la condició de retornades que els atribueix la Llei 25/2002.	
<input type="checkbox"/> Acolliment residencial temporal per a immigrants estrangers sense domicili fix i en situació de vulnerabilitat (mares amb fills, dones embarassades, malalts, persones sense referents coneguts, etc.).	
<input type="checkbox"/> Elaboració de l'informe de disponibilitat d'habitatge adequat.	
<input type="checkbox"/> Elaboració de l'informe d'inserció social.	
<input type="checkbox"/> Tramitar la Sol·licitud d'ajuda al retorn voluntari.	
<input type="checkbox"/> Altres actuacions (indiqueu quines):	

7. CATÀLEG DE SERVEIS DEL CONSELL COMARCAL DEL BAIX LLOBREGAT

7.1 Quins serveis o recursos podria oferir el Consell Comarcal del Baix Llobregat en relació a la gestió de les polítiques migratòries? Valoreu d'1 a 10 els serveis següents:

(on 1 és la puntuació més baixa i el 10 la més alta)	VALORACIÓ											
	-	1	2	3	4	5	6	7	8	9	+	10
Suport i assessorament tècnic	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Servei de traducció i interpretació per als serveis públics	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Servei d'acollida itinerant	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Recursos documentals sobre immigració	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Servei comarcal de mediació comunitària	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Serveis d'assessorament i orientació legal	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Participació: potenciar el treball en xarxa en matèria d'immigració entre els ajuntaments de la comarca	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Organització de Conferències, Xerrades, Exposicions, etc.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Formació per a professionals dels ajuntaments	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Formació per entitats	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Punt de difusió de la informació (agenda d'activitats, convocatòries, etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Observatori de la immigració (estudis, informes periòdics, etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Catàleg d'experiències	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Catàleg d'entitats	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Altres (detalleu-ne):	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

8. ESPAI OBERT PER INDICAR QUALSEVOL OBSERVACIÓ O COMENTARI:

MOLTES GRÀCIES PER LA VOSTRA COL·LABORACIÓ

Annex III:**GUIÓ D'ENTREVISTA: REFERENTS TÈCNICS MUNICIPALS EN POLÍTIQUES MIGRATÒRIES**

- 1) Funcions que desenvolupa:
- 2) Diagnòstic de la realitat migratòria del municipi (característiques sociodemogràfiques de la població estrangera, col·lectius principals, etc.)
- 3) Necessitats i demandes més importants que reben de les persones immigrades:
- 4) Quins són els principals objectius/prioritats de treball en matèria d'immigració?
- 5) De totes les experiències que ha dut a terme l'ajuntament n'hi ha alguna que consideri especialment rellevant? Expliqui breument en què consisteix.
- 6) Què considereu prioritari millorar en relació als processos de recepció i acollida des del vostre municipi?
- 7) Quina relació té l'ajuntament amb les entitats d'immigrants del municipi?
- 8) Coordinació amb d'altres administracions?
- 9) Quins són els punts forts que destacaria del treball fet des del municipi?
- 10) Propostes per millorar la seva intervenció:
- 11) Paper del Consell Comarcal del Baix Llobregat :

Formació

Formació realitzada el present any en relació amb el seu lloc de treball (àmbit immigració):

Respecte a la formació per a professionals dels ajuntaments, quins continguts considera que s'haurien de contemplar?

Valoració de la Xarxa d'intercanvi d'experiències

Aspectes positius:

Aspectes a millorar:

Observatori

Quina és la informació de què es disposa / que es fa servir? Quines són les fonts a les que es recorre i amb quina periodicitat? Com es podria millorar el tractament de la informació de què es disposa?

Quines altres demandes d'informació –quantitativa o qualitativa- tenen?

Quins haurien de ser els objectius i productes concrets de l'Observatori pel que fa a l'àmbit de la immigració?

Proposta d'estudis

13. Bibliografia

- Aja, Eliseo; Arango Joaquín i Oliver Alonso, Josep (coord.). 2009. La immigración en tiempos de crisis. Anuario de la Inmigración en España edición 2009.
- Ballarín Cereza, Laura. 2008. La transversalitat en les polítiques d'immigració: Noves respostes davant els nous reptes locals.
<http://www.migracat.cat/document/3c0251b2ffdb245.pdf>
- Barenys, Rosa; Sorolla, Lluís Alejandro. 2001. Món Local i Diversitat. Estratègies, polítiques i serveis municipals per a la integració de persones immigrants no comunitàries. CRID, Consorci de Recursos i Documentació per a l'Autonomia Personal.
http://www.diba.es/diversitat/fitxers/mon_local.pdf
- Consell Comarcal del Baix Llobregat. 2006. Pla de Suport als municipis de menys de 20.000 habitants del Baix Llobregat per a la definició de Plans integrals d'acollida.
- Consell Comarcal del Baix Llobregat. Unitat de Promoció i Desenvolupament del Baix Llobregat. 2008. Estudi de la distribució espacial i moviments migratoris de la població estrangera al Baix Llobregat: tendències a curt/mig termini.
- Fundació Jaume Bofill. 2006. La gestió de la immigració a l'àmbit local. Reptes i actuacions. Barcelona.
- Generalitat de Catalunya, Secretaria per la Immigració. 2009. Pla de ciutadania i immigració 2009-2012.
http://www20.gencat.cat/docs/dasc/03Ambits%20tematics/05Immigracio/03Politiquesplanactuacio/03placiutadania09_012/01Presentacio/pla_ciutadania_immigracio_vcat_2010_06_03.pdf
- Generalitat de Catalunya. Abril 2010. Llei d'acollida de les persones immigrades i retornades a Catalunya.
- Nadal, Mònica; Oliveres, Rosa i Alegre, Miquel Àngel. Març 2002. Les actuacions municipals a Catalunya en l'àmbit de la immigració. Fundació Jaume Bofill número 27.
- Punt de referència. 2010. La darrera reforma de la llei d'estrangeria: principals novetats.

- Rojo Torrecilla, Eduardo i Camós Victòria, Ignasi. 2005. Informe Les competències municipals en matèria d'immigració i la incidència de la legislació d'estrangeria sobre els municipis
- Samper, Sarai. 2005. Polítiques locals d'integració a la província de Barcelona Actuacions dels serveis municipals davant les demandes i necessitats de la població Ajuts a la recerca en govern local.
- Secretaría de Estado de Inmigración y Emigración. Dirección General de Integración de los Inmigrantes. 2007. Plan Estratégico de Ciudadanía e Integración.
- Servei de Polítiques de Diversitat i Ciutadania de l'Àrea d'Igualtat i Ciutadania de la Diputació de Barcelona. http://www.diba.es/diversitat/fitxers/Informe_Camos_cat2.pdf
- Solé i Aubia, Montserrat. Els plans territorials d'integració dels immigrants: una estratègia per promoure la participació, la coordinació i el consens. Generalitat de Catalunya, Departament de Benestar i Família.
http://cv.uoc.edu/DBS/a/materials/portada/ambits/im/article_msole.htm